

Jesenice, 2. julija 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Gregor Klančnik, generalni direktor ZPSŽ

Stabilizacija naša rešitev

Slovensko železarstvo ima največjo proletarsko tradicijo, zato bi politični posluš normalno moral biti nadpoprečno razvit. Dolgo časa, takoj od izteka prvega leta družbene in gospodarske reforme, smo jeklarji občutili krivice, ki so bile posledica inflacije in vgrajenega protekcionizma v primarni delitvi, zato razumljivo sedaj, ko so odnosi cen dobili normalna razmerja, podpiramo vse akcije, katere imajo za cilj stabilizacijo tržišča in vsega gospodarstva. Železarna in vsi proizvajalci reprodukcijskega materiala, ki cen ne morejo sproti prilagojevati, v inflaciji neprestano gubijo, zato morajo podpirati vse ukrepe in prizadevanja za prilagojevanje proizvodnje ter porabe in omejevanje tržnega povpraševanja v normalne okvire.

Potem, ko so na 20. seji CK ZKS bila sprejeta stališča in sklepi in je CK izdal konkretni akcijski program, usklajen s tem pa je bil sprejet tudi akcijski program za izvajanje stabilizacije od republiškega izvršnega sveta, se je odprla splošna prizadevnost za normalizacijo naših družbenih in gospodarskih tokov.

Brez učinka bi bilo prizadevanje, če bi ostalo samo v okviru osrednjih zveznih ali republiških organov in institucij. Gospodarstvo je prvo poklicano, da da svoj, v obliki povečanega dobička izraženi prispevek. Vsak poizkus stabilizacije pa bi propadel, kot se je razvodenela gospodarska reforma, kakor hitro negospodarstvo ne bi zmanjšalo svojih nenormalnih apetitov. V tem je tudi strah, da ne bi beseda »akcija« zopet bila izkoriščena v svojem smotru neprimerne svrhe. V nekaj pa vendar moramo ver-

jeti, verovanje v stabilizacijo, ki je zadnja šansa naše humane, samoupravne sociali-

stične ureditve, je življenjsko potrebno in tudi logično. Velika večina zaupa naši družbeni ureditvi, jo po svojih močeh podpira, zato podpira tudi stabilizacijo. Sila samoupravnih struktur proizvodno tvornih dejavnosti je zadosti močna, da bo k normalni porabi prisilila tudi negospodarsko aktivnost. V tej borbi bodo učinkovite, če bodo same v svojih organizacijah uspele izboljšati gospodar-

(Dalje na 3. strani)

3.880,00 N din odškodnin prizadevnim in uspešnim vzdrževalcem

Pod vodstvom novega predsednika komisije za izume in novatorstvo pri svetu delovne enote, Iva Volariča (VEN), asistenta v martinarni, je bila pretekli teden primopredajna, konstituantna seja komisije za novatorstvo in racionalizacije pri svetu DE vzdrževanje.

Na osnovi popolnih dokumentacij so člani komisije pozitivno ocenili devet v zadnjem času izvedenih in v oceno predloženih tehničnih izboljšav. Pet izboljševalnih predlogov je bilo nagrajenih s 3.880,00 N dinarji. Ostali predlogi pa so bili predloženi s popolno dokumentacijo in priporočili v dokončno oceno in spodbudno na-

graditev odboru za izume in novatorstvo pri DS.

Na prvi seji je bil pozitivno ocenjen izboljševalni predlog št. 1691: »izboljšana preusmerjevalna matica na elektrostikalnih na livnih žerjavih in pogonih drsnikov v martinarni«. Na osnovi pravilno prikazanih prihrankov in koristi je bila priznana in

(Nadalj. na 2. str.)

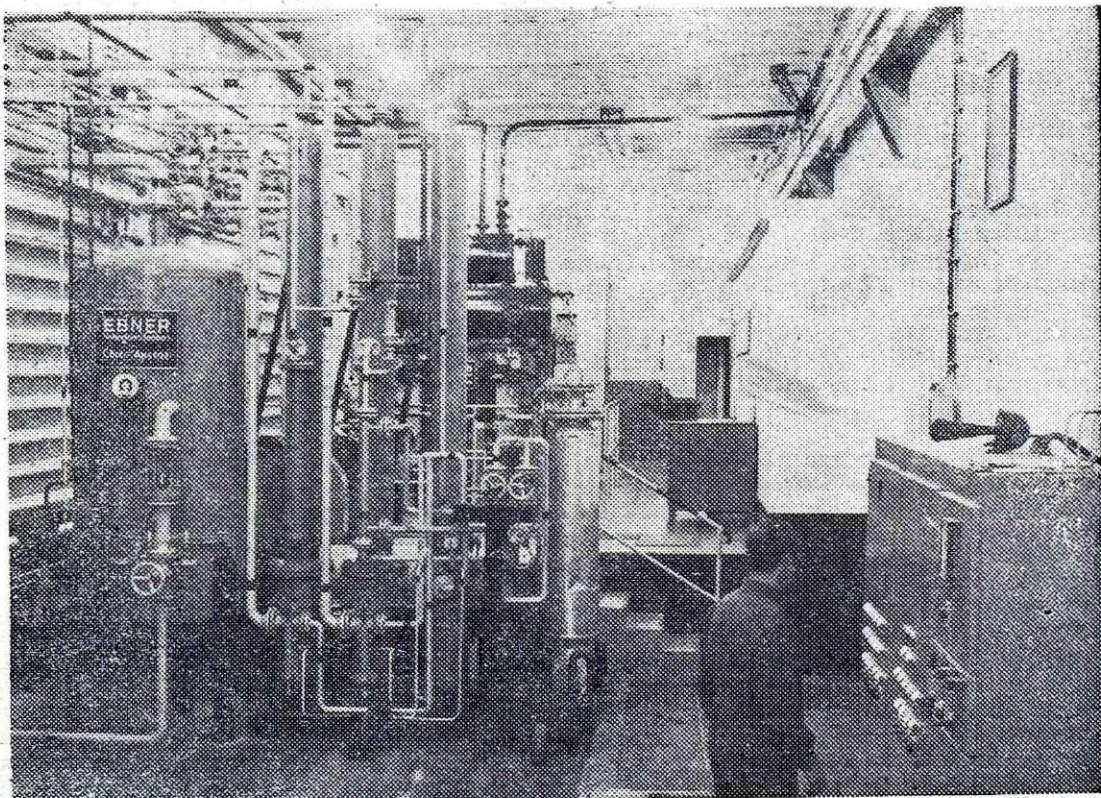
Vsem borcev in aktivistom NOV ter internancem in izgnancem čestitajo ob dnevu borca 4. juliju

- SKUPSCINA OBCINE JESENICE
- DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE OBCINE JESENICE
- SAMOUPRAVNI ORGANI ŽELEZARNE
- UPRAVA PODJETJA
- DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE
- UREDNIŠTVO ŽELEZARJA

Nova vodikarna

V obratu plinska in vodna energija smo se pri vodji objektov za tehnične pline, tovarišu Zlatku Novaku pozanimali za izgradnjo in obratovanje nove vodikarne. Najprej nam je posredoval podatke o zmogljivosti vodikarne in sicer 30 m³ vodika in 15 m³ kisika, ki ga spuščajo v atmosfero. Vodik, ki je mešan s 180 m³ dušika, služi kot zaščitni plin za peči v HVŽ. Del vodika pa bomo rabili za proizvodnjo argona. Naprava za proizvodnjo argona je bila zgrajena v novi kisikarni že pred petimi leti, vendar ker nismo imeli vodika in ustrezne opreme, ni bila izkoriščena.

Vodikarna je zgrajena v bivši kompresorski postaji v Hrenovici. Z montažo naprav so začeli lani v novembru, s poizkusnim obratovanjem pa 29. aprila. Vodikarna je 1. junija oddala prve količine oziroma mešanico zaščitnega plina za potrebe peči v HVŽ. Vmes je bil opravljen tudi remont nove kisikarne. Na zaščitni plin je bila priključena tudi nova kontinuirna peč v predelovalnih obratih. Tovariš Novak je še povedal, da je celotno napravo dobavila firma Ebner iz Avstrije, montažo pa so opravili pod strokovnim vodstvom monterja iste firme, delavci Hidromontaže iz Maribora.

Notranjost nove vodikarne

Stabilizacija naša rešitev

(Nadalj. s 1. strani)

Ob isti porabi večja proizvodnja

Kaj od nas zahteva stabilizacija? To, kar je značilnost vsake organizirane družbe — izravnavo porabe s tem, kar ustvarjamo. Konkretno za naše združeno podjetje to pomeni večjo proizvodnjo ob nižji porabi surovin in drugega reprodukcijskega materiala, goriv ter energije, nižjih vzdrževalnih stroškov in učinkovitejših investicijskih naložbah. Velike so rezerve, ki jih imamo v tem za naš akcijski program na razpolago. Če bi le za 1 % znižali stroške poslovanja, se bi dohodek vsega podjetja povečal za 12 milijonov dinarjev letno.

Vodstvo našega podjetja ob pozivu za stabilizacijski program ni imelo razpisa rok. Poleg poslušanja političnih organizacij je team direktorjev akcijski program obravnaval na dveh sejah 3. in 14. junija, sprejel enotna stališča in obveze, ki naj bi na podlagi večje solidarnosti in upornosti za proizvodno poslovne dosežke dale naš stabilizacijski prispevek.

Za vsako akcijo je potrebno najprej ugotoviti stanje v številčnosti in sposobnosti. V času oblikovanja naše stabilizacijske miselnosti še nismo sklenili prvega polletja, zato so nam na voljo le podatki petmesečnega stanja. Sežanj položaj moramo pregledati skozi lečo zunanjetrgovinske deficitarnosti, ki je v državi presešla 2 milijardi din mesečno, v naši republiki pa je relativno še višja z željo, da tudi pri nas napravi vidnejše tiste postavke, katere niso v duhu stabilizacije.

Od najkrajšega do najdaljšega dneva

Delavski svet je na najkrajši dan v letu 1970, 21. decembra sprejel gospodarski načrt za letošnje leto 1971. Takrat smo rekli, da se bosta skladno s podaljševanjem prisotnosti sonca izboljševali tudi naša proizvodnja in poslovnost. Ob najdaljšem dnevu letos pa rezultati le delno to potrjujejo. Neverjeten vzpon je dosežen na področju realizacije — to je na iztržku od prodaje naše proizvodnje. V petih mesecih letos smo jo dosegli 805.872.000 din, ali 6,5 % več kot lani v polletnem poprečju. Lagali bi, če bi ta uspeh predpisovali samemu sebi. Boter temu je bila upornost za povišanje cen in končno izbojevana odobritev prilagojevanja cen naših jekel z domicilnimi cenami v ZRN. Trajnost učinka te pridobitve bo odvisna od stabilnosti jugoslovanskega trga in od našega približevanja na proizvodne normative inozemskih konkurentov.

Rezultati petmesečnega fizičnega obsega proizvodnje, porabe materiala in prodaje

na zunanja tržišča sigurno niso v duhu stabilizacije. Za take dosežke, ki pomagajo jugoslovanski nestabilnosti, so zlasti v težavah pri oskrbovanju s kvalitetnimi surovinami objektivne, a na področju porabe in dosežemih izpleni predvsem subjektivne

surovega železa	73.046 ton ali le 87 % predvid. količine
surovega jekla	282.885 ton ali le 95 % predvid. količine
skupne proizv.	871.798 ton ali le 96 % predvid. količine
blagovne proizv.	227.565 ton ali le 97 % predvid. količine
izvoza z menjavo vred	2.718.944 ton ali le 68 % predvid. količine

Takim rezultatom, ki neposredno pomenijo 7642 ton manj balaga za naše domače in inozemske kupce, so dale svoj delež vse organizacije združenega dela. Jeseniški zastanek je največji pri surovem železu in jeklu, ravenski in štorski pa tam, kjer si najmanj želimo, pri končnih večstopenjsko obdelanih izdelkih.

Tako je v petih mesecih v primerjavi z gospodarskim načrtom dala železarna Jesenice le 83 % surovega železa, 93 % surovega jekla in tržišču le 84 % toplo valjane žice, 92 % hladno valjanih trakov, 94 % vlečene žice, 88 % vlečenega luščenega in brušenega jekla ter le 96 % žičnih izdelkov.

Železarna Ravne je dala tržišču le 90 % paličastega jekla, 68 % vlečenega in hladno predelanega jekla, 96 % jeklene litine, 84 % izdelkov mehanske obdelovalnice, strojev in strojnih delov.

Železarna Štore pa je dala tržišču le 85 % toplo valjane paličastega jekla, 92 % modularne litine in 69 % mehansko obdelanih valjev.

Res je, da je en del zmanjšane blagovne proizvodnje kompenziran s povečanjem asortimentov, na Jesenicah z debelo in srednjo pločevino, na Ravnah z valjanimi gredicami in kovanim blagom, v Štoreh s strojno litino in v vseh železarnah s strukturalnim premikom, to pa bistveno ne zmanjša škode, ki je nastala kot posledica neoptimalne izrabe obstoječih kapacitet. Tudi resnica, da smo v poprečju z 11.610 zaposlenimi za 5 % nižje kot predvideva načrt, nam ne opravičuje tako občutno nižje proizvodnje.

Izvoz, pogoj kondicije

Poseben problem pri tem je izvoz, ki najbolj objektivno prikaže našo podjetniško sposobnost. Odpor proti prodaji na zunanja tržišča je prisoten v vseh tovarniških strukturah in, ker je linija najmanjšega odpora splošen jugoslovanski pojav, tudi pri nas zmaguje. Na zunanjih tržiščih so realizirali protj lanskemu dosežku že zoženega načrta:

Jesenice	34 %
Ravne	65 %
Štore	88 %

narave. Prav zadnjim, saj vplivajo tudi na povečanje posledic objektivnih vzrokov, bi morali z notranjimi stabilizacijskimi programi stopiti na prste.

Od januarja do maja smo izdelali:

Tak odnos do blagovne izmenjave z inozemstvom sigurno nima nič skupnega s stabilizacijskimi intencijami, saj se moramo zavedati, da za pokrivanje naših uvoznih potreb zahtevamo 23 milijonov dolarjev deviznih sredstev. Izvoz pa ni le potreba deviz, temveč stik z zunanjo tehnološko razvitim svetom, sredstvo, ki utrjuje ves, pa tudi samoupravni organizem.

Naš akcijski program

Team direktorjev se je obvezal, da bo dobro volje političnih struktur v delovnih organizacijah podprl z naslednjo konkretizacijo stabilizacijske akcije:

Na področju tekoče proizvodnje

Z neposrednimi zadolžitvami odgovornih čimteljev bo posvečena večja skrb za racionalnejšo porabo surovin, pomožnega materiala, tehnoloških goriv, energije in storitev. S povečanim izplnom v vseh obratih se morata povečati obseg in znižati stroški gotovega blaga. Optimalnost izkoristka proizvodnih zmogljivosti mora biti stalno stremljenje, zato je izboljšati čuvanje in tekoče vzdrževanje strojev in naprav.

Fizični obseg proizvodnje gospodarskega načrta za leto 1971 je konkretizacija te obveze.

Na področju razširjene produkcije

moramo striktno spoštovati sklep delavskega sveta podjetja z dne 17. maja 1971, ki predpisuje investicijske elaborate za naložbe, ki presega jo dva milijona din, in obvezno revizijski pregled investicijskih programov, ki zahtevajo novo zadolžitev železarne.

Na področju oskrbovanja

Ob prizadevanju vseh odgovornih delavcev ZPSZ moramo z najracionalnejšim angažiranjem razpoložljivih sredstev in ob maksimalnem izkoristku nederavnega poravnave obveznosti ter učinkovitimi skupnimi nastopi izboljšati oskrbovanje obratov s surovinami in drugim materialom. Vodstvo podjetja se mora prizadevati za povečanje virov obratnih sredstev, tovarne pa z rednim in solidarnim medsebojnim oskrbovanjem skrbeti za optimalizacijo izkoriščanja vseh

proizvodnih zmogljivosti. Poleg povečanih količin starega železa je del manjkajoče substance jekla nadoknaditi s povečanimi dobavami polizdelkov, predvsem gredic.

Na področju delitve dohodka

je spoštovati duh in obveze družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Gibanje poprečnih osebnih dohodkov moramo usklajevati s poviševanjem prave produktivnosti proizvodnje in pri delitvi dohodka varovati jačanje materialne osnove organizacij združenega dela. To politiko moramo uveljavljati tudi s pomočjo optimalne amortizacijske stopnje.

Iz povedanega se vidi, da je naša stabilizacijska obveza:

— večja količina surovega železa ob enaki količini rude in koksa,

— večja količina surovega jekla ob enaki količini suro-

vega ter starega železa in drugih vložkov, električne ter druge energije,

— večja količina valjanih in predelanih izdelkov ob isti količini vložka in energije.

Enostavno — optimalnejši izkoristek razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti.

Vsi za to odgovorni delavci direktije in železarn bodo morali ubrano, solidarno, z zavestjo dobrega gospodarja prispevati svoj delež, da bi slovenske železarne pred kupci in družbo z rezultati lahko dokazale, da so za stabilizacijo in da upravičeno zahtevamo njeno spoštovanje tudi od drugih.

Dragi sodelavci! Kakor nekdanj, s ponosom železarjev stopimo na čelo stabilizacijske akcije in dokažimo, da nismo breme, temveč ustvarjalna moč družbe. Nov ugled nam je potreben za sedanjost in lepšo prihodnost slovenskega železarstva.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 3. julija: Zdravko CRV, valjarna žice	340	740
NEDELJA, 4. julija: inž. Franc VICAR, predel. obrati	743	81572
PONEDELJEK, 5. julija: inž. Drago RAVNIK, elektro jeklarna	433	79027
TOREK, 6. julija: inž. Boris BERGANT, teh. sl. novogradnje	803	81628
SREDA, 7. julija: inž. Avgust KARBA, dir. proizvod.	270	693
ČETRTEK, 8. julija: inž. Janez KOMELJ, žičarna	525	81583
PETEK, 9. julija: Zvone LABURA, žebljarna	738	749

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Borcem NOV

Komisija za zadeve borcev pri DS Železarne je odboru za splošne zadeve pri DSZ posredovala predlog za nudenje pomoči borcem NOV, zaposlenim v Železarni za kritje prevoznih in drugih stroškov, ki jih bodo imeli pri udeležbi na proslavah, ki jih bo letos precej, saj praznujemo 30-letnico vstaje.

Odbor za splošne zadeve pri DSZ je na drugi seji 15. junija sprejel sklep, da vsem borcem NOV, zaposlenim v naši tovarni prispeva za kritje prevoznih in drugih stroškov po 50 dinarjev. Borcem NOV so omenjeni znesek že izplačali ob predjumu 30. junija 1971.

V kolikor kdo od borcev NOV pri tem izplačilu ni bil upoštevan oziroma denarja ni prejel, naj oprostí ter pošlje vlogo komisiji za zadeve borcev, ki bo na to odločila, prispevek 50 N din pa bo dobil naknadno. Vlogo naj borci NOV pošljejo tajništvu samoupravnih organov.

Komisija za zadeve borcev NOV pri DSZ
Odbor za splošne zadeve pri DSZ

Naročnikom žlindre opeke

Glede na to, da je na prodajni službi komercialnega sektorja še več nerešenih prošelj za žlindrino opeko iz leta 1969 in 1970, prosimo vse prosilce, ki niso več zainteresirani za opeko, da to sporočijo na gornjo službo oziroma na referat za usluge — telefon 310 v torkih in četrkih. Izgledov za nove naročnike ni.

Hkrati obveščamo, da se bo cena žlindre opeke po sklepu odbora za poslovno politiko spremenila zaradi naknadne podražitve cementa.

Prodajna služba

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

NE SAMO UČITI...

Običajno ob zaključku šolskega leta obravnavamo dosežene rezultate oziroma učni uspeh, bolj poredko pa kritično in pedagoško pretresamo vzroke za tak ali drugačen uspeh, ali pa se zadovoljimo s preveč enostransko oceno, da je za neuspeh izključno kriv učenec, njegova nezavzetost, lenobnost, nezainteresiranost staršev in podobno, uspeh pa pripisujemo dobremu delu učiteljev in šole. Morda k vzroku za neuspeh dodamo še pomankljivosti predmetnika in učnih načrtov, zelo poredko pa z vidika vseh pedagoško-psiholoških zakonitosti obravnavamo resnični delež učitelja pri boljšem ali slabšem učnem uspehu, ki je brez dvoma izredno pomemben. Največkrat pa celo izključujemo učitelja kakršnekoli krivde za neuspeh v določenem predmetu ali razredu. V nobenem primeru ni namen sestava kakorkoli zmanjševati naporov in odgovorov učiteljev, niti kakorkoli prizadeti zavzetih prosvetnih delavcev, temveč ob zaključku šolskega leta opozoriti na nekatere slabosti pedagoškega dela in šolskega sistema s pogledom v prihodnost. Razmišljanje pa vključuje tako osnovne šole, kot šole druge stopnje.

Najprej nekaj pogledov in dejstev s katerimi bi se morali pedagoški kolektivi in učitelji tekoče soočevati, jih analizirati in ukrepati. Znani so primeri posameznih razredov, predvsem na šolah druge stopnje, v katerih je bil učni uspeh ob posameznih redovnih konferencah izpod 50 odstotkov pozitivnih, ob poprečno intelektualno zrelih učencih za to stopnjo. Šola je ta pojav utemeljevala z vsemogočimi vzroki izven šole, niti z besedo pa ni bila naznačena možnost, da so lahko vzroki tudi v neustreznem podajanju učne snovi, oz. v tem, da je še v mnogih primerih učenec objekt, ki se ga napolnjuje z učno snovjo, ki si jo mora zapomniti oziroma naučiti in jo ob preverjanju znanja obnoviti. To v pedagoškem jeziku imenujejo tradicionalni pouk, ki zanemarljivo mišljenje učencev in jih navaja na pasivno sprejemanje učne snovi. K temu pa moramo prišteti tako v osnovnih šolah, kot šolah druge stopnje še množico faktografske navlake, (ki jo učenec hitro pozablja, vendar zaradi nje mnogi ponavljajo razred), ki ob vedno večjem kopičenju znanja učence preobremenjuje. To pa ima za posledico, da se psihična dejavnost učencev omejuje na kratkotrajno zapomnjevanje tega gradiva, kar pa zahteva popolno prisotnost pri podajanju znanja in dovolj intenzivno delo doma. Pedagoška resnica pa je, čim bolj se dijak uči, tem manj misli, z drugimi besedami to pomeni čim bolj učitelj napolnjuje učenca z dejstvi in faktografsko snovjo, manj časa ostaja učenca za miselno delo, ki bi mu prinašalo trajne pridobitve.

Tako napolnjevanje znanja ob pasivnem sprejemanju pa nemalokrat destimulira učence, jih mnogokrat celo odvrča od učenja, ker jim sčasoma pomeni to samo »dril« za reče. Najbrž bi to učitelji sami zelo hitro ugotovili pri posameznih predmetih. Kajti pri predmetih, ki zahtevajo vsaj nekaj samostojne miselne dejavnosti učencev oziroma pri katerih učitelji pri pouku dosega to, da je znanje učencev operativno, tako, ki ga učenci znajo smotno uporabljati za reševanje novih nalog, pri takih predmetih je uspeh precej drugačen. S tem v nobenem primeru ni rečeno, da učencem določena količina faktnega znanja za razvoj mišljenja ni potrebna, kajti dejstvo je, da se s prazno glavo ne da misliti in obratno, da prenapolnjena in preobremenjena glava z dejstvi, ni sposobna o čem razmišljati. V kratkem povzeto to pomeni, kjer učitelj upošteva učenca kot subjekt učnega procesa, kjer je znal učno snov osredotočiti okrog temeljnih, ključnih problemov posameznega predmeta, s tem že pospešuje razvoj mišljenja učencev, s tem pa tudi drugačne, boljše, predvsem pa trajnejše vzgojno-izobraževalne rezultate.

Ob vsem tem je potrebno poudariti, da je smoter današnje šole, da vzgaja svobodno socialistično osebnost. To pa pomeni vzgajati take ljudi, ki bodo samostojni, izvirni, ustvarjalni, pripravljeni sprejemati odgovornosti za samostojne odločitve. To pa so umske in moralne kvalitete, ki so potrebne današnjemu človeku, človeku, ki je aktiven po lastnem preudarku, ne zaradi »direktiv«, ki je domisel in ustvarjal, pošten itd., brez predpisov in navodil. To pa so hkrati vprašanja, ki so potrebna temeljitih analiz in razmišljanj znotraj posamezne šole predvsem ob prilikah, ko šole obravnavajo take ali drugačne učne uspehe v svojih šolah. To tudi pomeni, da se bodo šole morale tako kot druge delovne organizacije predvsem lotiti odpravljanja lastnih, notranjih vzrokov za neuspeh, ki nedvomno so in ne vedno iskati vzroke v učencih, družinah, okolju itd.

Te misli je potrebno podkrepiti s tem, da na nobenem področju družbenega življenja ni pogled v prihodnost tako potreben kakor je v šolstvu. Dejstvo, da bodo današnji učenci šol, še poklicno aktivni čez 40 in 50 let, pomeni jih usposabljanje za takratne razmere in delovne okoliščine. Ob vsem tem pa moramo imeti tudi pred očmi, da se svetovno znanje podvoji vsakih osem do deset let, da trenutno veljavna znanja hitro zastarevajo, da velik del znanja s katerim danes napolnjujemo učence, čez deset let ne bo več resničen, poleg tega pa, da učenci večino snovi v tem času že pozabijo. Za to bi ob analizi učnih rezultatov morali vedno postaviti osnovno vprašanje: ali so šole z doseženimi rezultati dosegle to, da bodo današnji učenci pozneje sposobni samostojno spremljati napredek tehnike in znanosti, ali so dovolj razvile učenčev samostojno mišljenje in njegove ustvarjalne sposobnosti za jutrišnji dan.

Zaključni izpiti končani tudi na poklicni šoli

65 novih poklicnih delavcev v Železarni

Na poklicni šoli so končali z zaključnimi izpiti, ki so potekali v času od 26. maja do 19. junija. V petek, 25. junija pa so slovesno razdelili zaključna spričevala diplomantom tehniške in poklicne šole. Slovesnosti so se poleg predstavnikov šole in učiteljskega zbora udeležila še vodja oddelka za kadre inž. Tone Varl in glavni direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc, ki je zbranim diplomantom spregovoril o pomenu izobraževanja za Železarno in jim čestital k doseženemu uspehu.

K zaključnim izpitom se je na poklicni šoli prijavilo 81 absolventov različnih poklicev. Absolventi: Dušan Fratina, Miha Srebernjak, Jože Mežik, Srečko Skrt, Miloš Živko in Franc Košir so že razred izdelali z odličnim uspehom, zato so bili oproščeni opravljanja zaključnega izpita, ker so ga že s tem izdelali z odličnim uspehom.

Zaključni izpit so kandidati začeli s praktičnim delom. Kovinarji in elektrikiarji so izdelali različne izdelke odvisno od vrste poklica. Talilci, ki jih je šola zopet dala po dolgem presledku pa so izdelovali šarže pri plavžu, v SM peči in električni obločni peči. Kandidati so pokazali zelo dobro praktično znanje, saj so bili vsi pozitivno ocenjeni, štirje celo z odlično oceno. Nekoliko več težav so kandidati imeli pri teoretičnem delu zaključnega izpita. Znanje, ki so ga kandidati pokazali pri strokovnih predmetih, je povsem zadovoljilo. Člane izpitnih komisij, čeprav je bil tu ali tam kakšen spodrsilaj. Slabše znanje pa so kandidati pokazali pri slovenščini in družbeni ureditvi, kjer je devet oziroma pet popravilnih izpitov. Glavni vzrok, da je pri splošnih predmetih slabši uspeh, je miselnost kandidatov, da so zanj važnejši strokovni predmeti. Takšna miselnost navdaja učence že v času šolanja, kljub prepričevanju, da mora šola dati vzgojene in strokovno izobražene delavce in v ta okvir spada tudi znanje slovenskega jezika in družbene ureditve. Kljub nekoliko slabšemu znanju pri splošnih predmetih pa je uspeh kandidatov pri zaključnih izpiti vseeno dober. Tako je od 81 kandidatov zaključni izpit opravilo 65 kandidatov z naslednjim uspehom: 6 odlično, 15 prav dobro, 32 dobro in 12 zadostno. S popravilnim izpitom je 14 kandidatov, dva pa morata zaključni izpit ponavljati. Tako je šola že v junjskem izpitnem roku dala Železarni 65 novih kvalificiranih delavcev in sicer:

- 22 ključavničarjev,
- 6 strugarjev,
- 6 ključavničarjev-varilcev,
- 4 vodovodne instalaterje,
- 17 elektrikiarjev in
- 10 talilcev,

ki se bodo priključili 1957-im diplomantom, ki so že končali poklicno šolo in se vključili v proizvodnjo. Tako smo v času zaključnih izpitov sla-

vili majhen jubilej in sicer dvatisočega diplomanta. Ta čast je pripadla diplomantu Bernik Tomažu, ki je takrat opravil zaključni izpit za elektrikiarja. Dva tisoč diplomantov ni tako velika številka, je pa za Železarno velikega pomena, saj se je s

tem kadrovska struktura zaposlenih močno spremenila. Zato morata šola in Železarna še naprej skrbeti, da bo prišlo iz šole še več kvalificiranih delavcev in tehnikov, ki so osnova za kvalitetno in uspešno delo v proizvodnji.

Na slovesnosti, ki je bila ob podelitvi zaključnih spričeval, so odlični in prav dobri diplomanti ter dvatisoči diplomant dobili knjižne nagrade, vsi pa iskrene čestitke k doseženemu uspehu z željo, da bi znanje, ki so ga dosegli, koristno uporabili pri svojem delu in nadaljnjem usposabljanju. Z. T.

3.880,00 N din odškodnin prizadevnim in uspešnim vzdrževalcem

(Nadaljevanje s 1. strani)

izplačana avtorju Francu PODOBNIKU, orodjarju iz strojnih delavnic, enkratna odškodnina v višini 400,00 N dinarjev.

Pozitivno je bil ocenjen tudi izboljševalni predlog št. 1978: »nov vretenški izvlačilec D 150 X 80 z nastavno konično matico«, ki omogoča hitrejši in enostavnejši snemanje tekalnih ležajev in drugih cilindričnih elementov. Avtorjema Božu AZMANU in Evgenu LESKOVARJU, skupinovodji in ključavničarju iz žerjavnega oddelka, je bila priznana enkratna skupna odškodnina 800,00 N dinarjev.

Orodnemu ključavničarju Mirku GASARJU in delovodji orodjarne Jožetu ZBONTARJU je bila priznana in izplačana enkratna skupna odškodnina v višini 780,00 N din, za uspešno izvedeno tehnično izboljšavo št. 1986: »nove glave in črke za žigosanje kvalitetnih izdelkov v valjarni debele pločevine 2400 na Javorniku«.

Stanetu TORKARJU, vodji vzdrževanja na plavžih in njegovemu asistentu Vinku NOČU, je bila priznana in izplačana enkratna skupna odškodnina v višini 900,00 N din za uspešno popravilo in ustrezno uleženje povratnih in napenjalnih valjčnic na transportnih trakovih v novi aglomeraciji. Ta izboljševalni predlog je ozna-

čen z vso potrebno dokumentacijo pod št. 1976.

Na prvi seji komisije za izume in novatorstvo pri svetu DE vzdrževanja je bil najbolje ocenjen izboljševalni predlog št. 1987, avtorjev Vladimirja LIKOVICA in Janeza PREZLJA iz strugarne Jesenice, ki sta uspešno izdelala izvirno napravo za kopiranje na stružnicah. Originalna izvedba kopirne naprave odlično služi pri serijski izdelavi različnih konusov, koničnih navojev in vseh mogočih zunanjih in notranjih radiusov za različne izdelke. S to napravo se znatno skrajša obdelovalni čas in poveča preciznost izdelkov.

Na osnovi pozitivnih ocen in priporočil pristojnih in odgovornih strokovnjakov in izvedencev in na osnovi rentabilitetnih računov prihrankov in koristi, je bila avtorjema tehnične izboljšave št. 1987 priznana in izplačana enkratna skupna odškodnina v višini 1.000,00 N dinarjev.

Vsem nagrajenim avtorjem izboljševalnih predlogov se toplo zahvaljujemo za dosežene delovne uspehe, čestitamo jim k priznanim in izplačanim odškodninam, ki naj bodo njim kakor tudi vsem ostalim strojnim in elektro vzdrževalcem v spodbudo.

Na prihodnji seji odbora za izume in novatorstvo in na seji komisije pri svetu DE bodo ocenjene še ostale tehnične izboljšave.

Jubilanti 50-letniki

V mesecu juliju bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: Milan POLAK, splošni sektor — 3. julija, Ivan GRASIČ, valjarna Bela — 16. julija, Ciril DEBELJAK, valjarna profilov — 22. julija, Rado RUPNIK, elektro toplotna energija — 23. julija, Vida CRNOBORI, OTK — 24. julija in Miha RAVNIK, strojno vzdrževanje — 28. julija.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Prijetna srečanja

Mladi člani občinske konference klubov OZN so uresničili eno izmed svojih starih želja. Bili so v Švici. Študijski izlet je bil sicer naporen, toda uspešen. Mladi si bodo za vedno zapomnili srečanje z našimi pomembnimi predstavniki v Organizaciji združenih narodov.

Nerad govorim o vremenu, toda bilo nam je naklonjeno. V sončnem popoldnevu smo se poslovili od Jesenic in kaj kmalu tudi od naše domovine. Le formalnosti s potnimi listi na jugoslovansko-italijanski meji in pot po Italiji nam je bila prosta. Prehitro smo se razveselili, kajti le nekaj kilometrov iz Trbiža je na cesti gorela cisterna in pot je bila na žalost zaprta. Vedeli smo, da ne bo za dolgo, vendar ura čakanja le ni tako hitro minila. To pa je tudi pomenilo, da bomo vse dni za eno uro v zaostanku. Že v trdem mraku smo nadaljevali pot. V avtobusu pa je bilo slišati od šal, mimo resnih pogovorov tudi pesmi; na kraju pa smrcanje. Miru, kot je običajno na takih potih, ni bilo. V zgornjem jutranjem svitu smo pozdravili Milano, večina od nas kar v spanju z glavo naslonjeno na sosedovo ramo ali pa ob steklo. Malo boječe in s tihimi vprašanji smo se ozirali po meglicah, ki so se vlekly po nebu. Obrazi pa so se razjasnili, ko smo videli obsijane vrhove Alp s prvimi sončnimi jutranjimi žarki. Avtobus je kilometre kar požiral in ustavili smo se pred zapornicami švicarske meje. Lepote Alp so neizmerne. Ledeniki ne daleč od ceste, slapovi čez sive skale in ob vznožju živo zelena pobočja. Naredili smo več postankov, da smo ugodili željam fotomaterjev. Pot nadaljujemo prek Simplona v Brig, Lausano na naš končni cilj v Ženevo. Sledilo je majhno presenečenje ali pa razočaranje, najprej nad skupnimi ležišči, potem pa še nad kosilom, ki ga ni bilo, odnosno smo ga zamudili. Problem je bil kmalu rešen z mrzlim obrokom in potem s počivanjem do naslednjega dne.

V sredo 23. junija pa je bilo naše največje doživetje obisk v palači Organizacije združenih narodov. Tam so nas sprejeli naši jugoslovanski predstavniki — naše pomembne osebnosti. Prvi je žrtvoval svoj dragoceni prosti čas direktor komisije OZN za mir skozi pravo dr. BORKO STOŠIČ, ki nam je v nekaj besedah povedal o delu te komisije in nam je potem predstavil izvršnega sekretarja ekonomske komisije OZN za Evropo profesorja Janeza imeli edinstveno priložnost, da smo se z njim lahko pogovarjali v prostoru, kjer ista komisija tudi zaseda. V dvostanovnika. Njegovo izvajanje je bilo izvrstno in smo rani, ki ima na stenah umetniško upodobljeno življenje skozi stoletja, ali v dvorani kjer zaseda komisija OZN za mednarodno pravo, nas je sprejel član te komisije dr. Milan BRATOŠ, ki zastopa Jugoslavijo v zunanjem svetu že kar štirinajst let. V isti dvorani pa nas je prišel pozdravit dr. ALIL KALL, bivši predsednik informativnega centra OZN v Beogradu za Jugoslavijo in Albanijo in sedanjí predsednik informativnega centra biroja OZN v Ženevi. Srečni so bili, da so videli svojo mladino v palači Združenih narodov, da ta mladina stopa po poteh internacionalizma. Presenečeni pa so bili našega skromnega darila: Jeseniškega zbornika JEKLO IN LJUDJE. Ogledali smo si še ostali del palače, nekaj časa opazovati konferenco OZN za razvoj dela v Evropi, ogledali še botanični vrt pred palačo in se odpravili zadovoljni na kosilo, seveda že skoraj malo lačni. Ostalo je le še nekaj časa za ogled mesta in prosti izhod v mesto, potem pa zopet z umirjeno vožnjo in z odličnim šoferjem srečno nazaj domov. **vasilij**

Mladinci! Udeleženci pohoda na Triglav

Po dogovoru z vodstvom pohoda, bodo mladi železarji vseh treh železarn — Ravne, Štore, Jesenice — sestavljali posebno grupo pohoda. Zaradi skupnega avtobusa oziroma odhoda, naj se vsi mladi železarji, ki se bodo pohoda udeležili, prijavijo na tovarniško konferenco ZMS — telefon 218, najkasneje do 6. julija in ne do 8. julija kot smo najavili v prejšnji številki.

TK ZMS železarne

Razgovor s predsednikom aktiva ZM elektrodni oddelek — Francijem Legatom

Pred nami je zopet poletje, čas, ko si vsi skupaj želimo počitka, razvedrila ter brezskrbnih in sončnih dni. Vsem je v mislih samo — dopust, ki pa ga bo vsak izrabil na svoj način. Beseda sicer ne bo stekla o tem, pač pa se nam v naši mladinski rubriki v t. i. »mrtvi sezoni« dela v organizacijah, odpirajo lepe možnosti, da se še bolj skozi razne razgovore seznanimo z obratnimi aktivni ZM železarne, z njihovim delom, uspehi, neuspehi itd. Skratka, posvetili se bomo bazi mladinske organizacije v železarni, ji prisluhnili, komentirali, poskušali pomagati itd.

Kot prvi je o sebi in obratnem aktivu ZM elektrodni oddelek govoril predsedniku aktiva Franci LEGAT.

Za začetek sem postavil že nekakšno nujno in standardno vprašanje, ki mi je pomagalo iz začetne zadrege. »Koliko mladih šteje aktiv in koliko časa mu predseduješ?«

»Aktiv ZM elektrodnega oddelka šteje danes okoli 50 mladih, predsednik aktiva pa sem od septembra meseca preteklega leta. Ni ravno dolga doba, kaj?«

»Resda ni, zato pa me tudi zanima, kako si se znašel v odgovorni vlogi, ki ti je bila do tedaj bolj nepoznana stvar. Vem namreč, da aktiv nekaj časa tudi ni deloval, kar je nedvomno še kako vplivalo na tvoje delo.«

»Začel bi z odgovorom na zadnji del tvojega vprašanja. Namreč, vedeti je treba, da aktiv, ki je bil ponovno ustanovljen preteklo leto, pred tem ni deloval že dve do tri leta. Normalno je pri takem premoru, da takojšnjega aktivnega dela ni pričakovati. Prekinitev dejavnosti in ustaljenega teka dela se nam še danes pozna in nam bo v bodoče potrebno dosti dela in dobre volje, da se bo zopet čutila neka organizacijska enotnost in skupna želja po istem cilju. Mislim, da ob vsem tem ni potrebno posebej poudarjati mojega osebnega počutja. Porušeno in že zapuščeno stavbo pa je potrebno zopet na novo zgraditi!«

»Pa upaš, da boš v tem tudi uspel?«

»Težko je o tem govoriti že sedaj. Za to so čisto preprosti vzroki, ki jih vsak vsakodnevno srečuje, morda samo v drugačnih oblikah. Vsakdo je verjetno že doživljal trenutke, ko je mislil da mu ne gre nič od rok, da ni tisti pravi, da iz vsega skupaj ne bo nič, da je njegovo delo zastoj... Takrat nad vsem skupaj obupujem. Pa zopet pridejo bolj svetli trenutki in stvari se obrnejo... Kot za izrazito mlad aktiv pa trenutno o nekem povezanem delu ne moremo govoriti, zato tudi nekaj bolj določenega ne bi mogel reči.«

»Mislim, da imaš prav, prepričan pa si lahko, da nisi edini, ki je naletel na podobne težave. To pa naj te navsezadnje tudi tolaži in spodbuja. Med razgovorom si tudi omenil, da med mladimi ni ravno velikega zanimanja za delo v ZM. Tega sicer do sedaj še nisem omenil, rad bi pa vedel, kateri so po tvojem osnovni vzroki za nedejavnost mladih v tvojem aktivu?«

»Za začetek naj omenim to, da je v našem aktivu pretežno večina deklet. Kot pa je znano, se dekleta za delo v raznih organizacijah nekoliko manj zanimajo kot fantje. Drugo je to, da smo vsi skupaj zaradi »višje sile« prenatrpani z delom, za katerega pa smo premalo nagajeni. Konec koncev pa sedaj delamo v treh izmenah po šest dni v tednu in ni čudno, če po napornem delu na svojem delovnem mestu mlade vse bolj »vleče« zabava in razvedrilo, kot pa delo v družbenopolitičnih organizacijah. Vem, da izogibanje delu v raznih organizacijah ne more pripeljati do nekih izboljšanj, pa vseeno so nekateri prav in tudi v to izgubili vero. Sicer pa vse le ni tako črno videti kot je, saj nekaj mladih kar pridno deluje v raznih obratnih samoupravnih organizacijah.«

Prijetnega sogovornika sem se zaradi danih okoliščin moral bolj na hitro »otresti« kot sem osebno želel, pa sem mu na koncu zastavil še vprašanje o načrtih za delo aktiva v jesenskem obdobju. Povedal mi je, da namerava najprej organizirati izlet, če bo le sindikat finančno sodeloval. Temu bo morala slediti še krepitev enotnosti aktiva, uvajanje sestankov po izmenah, sodelovanje v raznih akcijah in podobno.

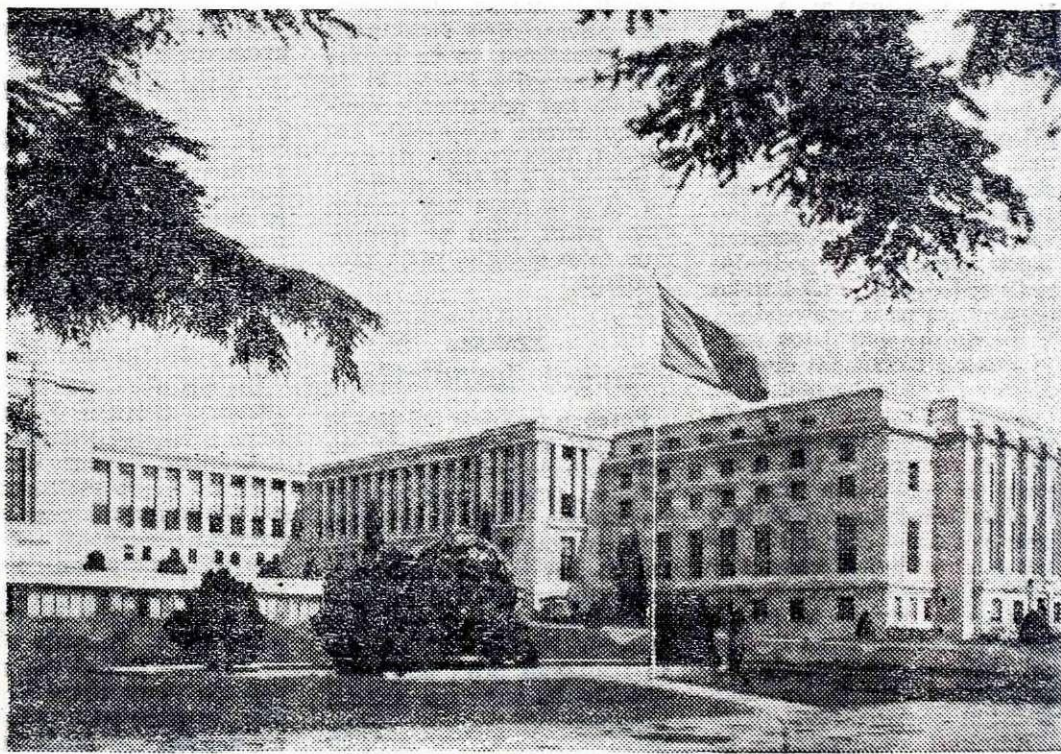
Pa še nekaj sem vprašal Francija, kako bo preživel letni dopust. Morda niti ne bi bilo tako zelo pomembno, če bi napisal samo to, da bo šel verjetno na Triglav, ko ne bi povedal še to, da bo večino svojega dopusta porabil ob zibelki. Pa ne svoji.

»Čestitam!«

»Hvala.«

Ernest

Dopisujte v Železarja

Palača Organizacije združenega dela v Ženevi — Švica

Samoupravni organi v preteklem tednu

1. seja odbora za varstvo pri delu

Predsednik odbora za varstvo pri delu je sklical 1. seja odbora v četrtek, 24. junija 1971 in za dnevni red predlagal poročilo o dosedanjem delu odbora, poročilo varstvu pri delu za 1970. leto in razno.

Poročilo o delu odbora v minulim mandatu so vzeli na znanje, k poročilu pa niso imeli nobenih pripomb.

Sprejeli so tudi poročilo o varstvu pri delu za minulo leto in za I. tromesečje letošnjega leta s pripombo:

— da naj se prizadevanja za zmanjševanje nezdogod še spodbuja,

— da naj se izvaja funkcionalno izobraževanje iz varstva pri delu,

— da naj se povečajo naložbe v sanacijo delovnih pogojev,

— da naj se bolj dosledno spoštujejo samoupravni dogovori o varstvu pri delu,

— da naj se problematika varstva pri delu, katero iznašajo delavci na sestankih delovnih skupin, organizirano prenaša do ustreznih strokovnih služb.

Na osnovi poročila pa so sprejeli še tele sklepe:

1. Sprejemni postopek in poučevanje na delovnem mestu naj se prilagodi sedanjim razmeram, pri notranjih premetitvah in napredovanju pa naj se upoštevajo tudi novi pogoji dela.

2. Sistematično je treba izboljševati delovne pogoje, prednost pa naj imajo tisti programi, ki uklinjajo težka in zdravju škodljiva delovna mesta.

3. seja odbora za plan in finance

Predsednik odbora za plan in finance je sklical 3. seja odbora v sredo, 23. junija 1971 z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov prejšnje seje, uspehi proizvodnje v II. dekad junija in razno.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so vsi sklepi realizirani, nekatere med njimi pa so ponovno posebej obravnavali, na podlagi zahtevanih poročil. Tako so ugotovili, da v martinarni še vedno obratujejo s petimi pečmi in da so pri valjanju kvalitete Mn 14 ter prokron 10 doseženi dobri in takšni rezultati, da se te kvalitete lahko vključi v redni program proizvodnje, za valjanje prokron 11 in X 45 pa bo treba raziskovalno delo še nadaljevati.

Iz poročila direktorja proizvodnega sektorja so ugotovili, da je bila II. dekada junija uspešnejša od I. dekada, saj je skupna proizvodnja dosežena 100 %, blagovna proizvodnja 101,2 %, odprava pa 99,3 %. Takšen uspeh je dosežen kljub naslednjim težavam v obratih železarne:

— v martinarni pomanjkanje starega železa in slaba kvaliteta mazuta,

— v hladni valjarni zastoji

3. Pristojna služba v sektorju za ekonomiko naj naredi pregled, kje so delavci v vlogi fizičnih prenašalcev in prekladalcev materiala predvsem, kaj je treba narediti za odstranitev takšnih delovnih mest.

4. Socialno zdravstvena služba naj ugotovi stanje higienskih prostorov in pripravi predlog možnih ureditev.

5. Na skupnem sestanku odbora za kadre in odbora za varstvo pri delu je treba obravnavati odnose delavcev pri delu in funkcionalno usposabljanje delavcev na vseh nivojih.

6. Pristojna služba kadrovskega sektorja mora na podlagi rezultatov meritev ekoloških pogojev pripraviti konkreten predlog za sanacijo najslabših delovnih mest.

7. Nadaljevati je treba delo na realizaciji sklepov odbora za varstvo pri delu z dne 20. novembra 1969.

8. Za eno prihodnjih sej naj pravna služba in referent za zavarovanje pripravita poročilo o premijah, zavarovalninah in odškodninskih zahtevkih v minulim obdobju.

9. Za naslednjo sejo odbora za varstvo pri delu mora socialno zdravstvena služba pripraviti poročilo o gibanju bolezenske odsotnosti in delu zdravstvene službe.

na ključnih valjavskih ogradjah,

— v žičarni pomanjkanje ustreznega asortimenta valjane žice in

— v valjarni debele pločevine občasno pomanjkujeta vložnega materiala.

V zvezi s temi težavami so sklenili, da se naroči nabavnemu oddelku, da sprejme vse mogoče ukrepe in poti ter nabavi kvalitetnejši mazut, v III. hali bluming valjarne pa je treba vložiti vse napore v to, da se porežejo glave približno 1500 ton pripravljenih slabov za valjarne 2400.

Rezultati obeh dekad junija in možnosti do konca leta kažejo, da lahko pričakujemo ob koncu meseca skupno odpravo med 27.500 in 28.000 tonami ter pri tem ugoden finančni rezultat, ker bo zaradi velikih količin odpravljenih hladno predelanih proizvodov tudi poprečna prodajna cena ugodna.

V nadaljevanju seje so obravnavali poročilo direktorja za proizvodnjo o proizvodnji za obdobje januar — maj 1971 in perspektive za izpolnitev letošnjega plana. Ugotovili so, da poročilo izčrpno obravnava vse uspehe in probleme v proizvodnji posameznih obratov pri čemer so nakazane smernice za bodoče delo. Prav zaradi tega so sklenili, da morajo smernice nakazane v poročilu služiti šefom delovnih enot in obratovodjem za izdelavo svojih akcijskih programov, predvidevanja v proizvodnji do konca leta pa tehnološki pripraviti dela in prodajnemu oddelku za programiranje in zaključevanje naročil za zadnja dva kvartala letošnjega leta.

1. seja odbora za izume in racionalizacije

Za torek, 29. junija 1971 je dosedanji predsednik odbora za izume in racionalizacije inž. Janez Faletič sklical 1. seja odbora, ki jo je tudi otvoril in podal poročilo o dosedanjem delu odbora. Nato je vodstvo seje prevzel novi predsednik inž. Franc Gasser in predložil odboru v reševanje nekaj predlogov in sicer:

Predlog 18667, postavitve mazutne postaje na Javorniku, ki so ga zavrnil.

Predlog 1962, ugraditev lopute v zgornji del jaška za okujino (škajo) pod tehtnico v valjarni bluming in predlog nagradili z nagrado 2009 dinarjev.

Predlog 1971, izboljšave na strojnih delih usmerjevalnih letev pri dvigalnih mizah, ki so ga že nagradili z nagrado 788,80 din, so nagrado povečali na 1.000 dinarjev, ker se pri izračunu prihrankov niso mogli upoštevati zastoji.

Predlog 1989, predelava krtačnega stroja za brušenje kontaktnih koncev elektrod in ga nagradili z nagrado 2.140 din, vendar so nagrado zaokrožili na 2.200 din zaradi lažjega izplačila nagrade trem avtorjem v razmerju 4:3:3.

Predlog 1982, avtomatsko navarjanje valjev duo valjčnega ogrodka bluming, katerega niso mogli upoštevati kot racionalizacijo pa so avtorja kljub temu nagradili z nagrado 2.000 dinarjev za prizadevanje in uspešno izvedeno nalogo.

Predlog 1988, izdelava elektrod EVB 50 vseh dimenzij, ki prav tako niso mogli upoštevati kot racionalizacijo avtorje pa so za uspešno delo in prizadevanje kljub temu nagradili, in sicer dva avtorja z nagrado 3.000 din in enega avtorja, ki ni bil naveden v predlogu, je pa sodeloval, z nagrado 1.000 din.

V nadaljevanju seje so med posamezne člane razdelili področja dela, na katerih bodo delovali kot poročevalci in sprejeli program dela, ki predvideva, da bi se se-

1. seja odbora za kadre

V ponedeljek, 28. junija je dosedanji predsednik odbora za kadre Janez Tušar sklical prvo sejo odbora in za dnevni red predlagal poročilo o dosedanjem delu odbora ter reševanje tekočih zadev.

Poročilo o delu odbora v minuli mandatni dobi so sprejeli brez pripomb, nato pa je novi predsednik odbora inž. Boris Bergant predložil v odboru v reševanje nekaj tekočih zadev med drugim tudi tele:

Posamezne vloge predvsem izrednih dijakov in študentov za denarne prispevke za zaključne ekskurzije. Zahtevki niso bili skromni in jih je odbor zato tudi zavrnil. Pri tem pa so sklenili, da bodo tudi v bodoče podpirali izredni študij in bodo odobraval študijske ugodnosti po sprejetih kriterijih, nikakor pa niso pripravljeni trošiti večja sredstva za zaključne ekskurzije.

Oddelku strokovnih šol železarskega izobraževalnega centra so odobrili, da v naslednjem šolskem letu pridejo na pet dnevni delovni teden (proste sobote), kakšen pa bo način izvajanja teoretičnega in praktičnega pouka pa bodo obravnavali na eni naslednjih sej.

Štirim absolventom, ki so z odličnim uspehom zaključili poklicno šolo in so se po končanem šolanju takoj zaposlili v tovarni (bili so oproščeni diplome) so odobrili šest dni izredno plačane dopusta, da bi se tudi oni lahko udeležili zaključne ekskurzije njihovega razreda. V zvezi s tem so naročili kadrovskemu sektorju, da pripravi predlog ugodnosti za tiste absolvente poklicne šole, ki se bodo takoj po končanem študiju zaposlili v železarni.

V zvezi z reševanjem vloge za povračilo stroškov tečaja udeležencem pri delavski univerzi na Jesenicah, ki so jo zavrnil, so sklenili, da tudi v bodoče takšnih vlog ne bodo reševali naknadno ampak je vlogo treba napraviti pred začetkom tečaja, posebno pa ne bodo reševali vlog, ki so bile že enkrat zavrnejne.

Konstituantna seja komisij v žebljarni

V žebljarni so v petek, 25. junija 1970 konstituirali svoje komisije in za predsednike oziroma namestnike predsednikov izvolili tele svoje člane:

— Za predsednika komisije za medsebojne odnose in nagrajevanje Mira LAHA, za njegovega namestnika pa Petra SIMONETIČA.

— Za predsednika komisije za varstvo pri delu so izvolili Petra GRUBARJA, za njegovega namestnika pa Jožeta GLOBOČNIKA.

— Za predsednika komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti Miho ZEMVA in za njegovega namestnika Davorina MIKULO.

Vsem članom novo izvoljenih komisij so izročili povzetke o pristojnosti komisij, določenih v statutu, nato pa je obratovodja prisotne člane seznanil s stanjem obrata

in z nalogami v naslednjem obdobju. Predvsem je poudaril tele naloge:

— nadaljevati z modernizacijo obrata, odpraviti ozka grla in izboljšati delovne pogoje,

— preurediti sistematizacijo delovnih mest, določiti nove normative in oskrbeti nove opise delovnih mest,

— po urejeni oceni posameznih delovnih mest in kategorizacije izdelati za oblikovanje in delitev osebnih dohodkov, predvsem skupinsko in individualno stimuliranje delovnih uspehov in izenačiti dela, ki jih opravljajo ženske,

— urediti higienske prostore za žene in obnoviti razsvetljavo in

— s skupnimi ukrepi z družbenimi organizacijami v obratu zmanjšati kršitve delovnih dolžnosti.

1. seja odbora za tisk in informacije

Dosedanji predsednik odbora za tisk in informacije je sklical prvo sejo odbora v torek, 29. junija 1971. Za dnevni red je predlagal poročilo o delu odbora in reševanje tekočih zadev. Zaradi odsotnosti dosedanjega predsednika je sejo vodil novi predsednik Stane Torkar, po-

ročilo o delu odbora v minuli mandatni dobi pa je podal namesta predsednika sekretar. Člani odbora so poročilo sprejeli brez pripomb, sklenili pa so, da se jim dostavi osnutek pravilnika o informiranju. Ker ni bilo programa nobenih tekočih zadev so po tej točki dnevnega reda sejo zaključili.

Sestanki delovnih skupin

15. 6. — VALJARNA BELA — LOGAR — OBLIKOVANICA PROFILOV — Seznanjeni so bili z doseženimi rezultati v maju in s planskimi nalogami za junij. Plan za junij je bil sprejet s pripombo, da je dosegljiv v kolikor ne bo večjih zastojev, in če bo na razpolago dovolj vložka za nemoteno obratovanje. Pregledali so primerjalne podatke osebnih dohodkov za april in maj. Ne zanima jih le primerjava dveh mesecev adjustaže in štekla, temveč tudi primerjava enakih skupin v adjustaži štekla in v drugih oddelkih valjarne Bela. Vprašujejo kakšna je bila razdelitev osebnih dohodkov v valjarni Bela, ker je bilo rečeno, da so v valjarni Bela bili v maju poprečni osebni dohodki večji za 7000 starih dinarjev kot v aprilu. V adjustaži štekla pa je poprečna delovna ura bila za en dinar nižja kot v aprilu. Zahtevali so, da je treba uvesti premije v vseh oddelkih valjarne Bela, v nasprotnem primeru pa jih povsod ukiniti. Menijo, da so v vseh oddelkih do premij upravičeni. Delovno skupino zanima, zakaj vzdrževalci niso zainteresirani za boljše vzdrževanje naprav, ker ne izpolnjujejo kvalitetno naročenih popravil. Zaradi tega imajo težave pri izpolnjevanju planskih nalog in je treba ob prostih sobotah nadoknaditi proizvodnjo. S tem pa delovna skupina ni zadovoljna. Zahtevali so še, da je treba dobiti na postavljena vprašanja odgovore od ustreznih služb, v nasprotnem primeru pa menijo, da so sestanki delovnih skupin nepotrebni. Opozorjeni so bili na varnost, red in disciplino v obratu.

15. 6. — PLAVŽ — VELIKANJA — KAMNOLOM — Veliko so govorili o varnosti pri delu ter bolj doslednem upoštevanju pravil in predpisov, s posebnim poudarkom na mlajše delavce. Zagotoviti bo treba od 2000 do 3000 ton rezervnega tolčenca, ki bi ga vskladiščili nekje v tovarni in bi bil takoj pri roki za nakladanje v košare za potrebe plavžev. Potrebovali bi ga v primerih; ko ga kamnolom ne bi mogel dati več na razpolago kadar pride do strojnih okvar ob nalivih in v snegu. Bili so enotnega mnenja, da je treba vrniti talno napravo čimprej nabaviti, ker bodo morali pričeti s pripravo apnenca za zimske mesece.

23. 6. — LIVARNE — SMOLEJ — ČISTILNICA — Razpravljali so o medsebojnih odnosih, zlasti še, ker je kolektiv čistilnice razmeroma mlad. Delavci pa so iz južnih krajev in se prav sedaj prilagajajo novim razmeram. Povedali so jim, da je rezultat kakor tudi osebni dohodki odvisni od skupnega dela in prizadevanj. Pri tem je važna prodaja odlitkov, čistilnica pa predstavlja ključno točko v livarni. Na vprašanja so dobili ustrezne odgovore.

23. 6. — VALJARNE PROFILOV — BRIŠAR — TEHTNICA — Udeležba na sestanku je bila 80 %. K informaciji niso imeli pripomb. Postavljeno je bilo vprašanje zaradi ukinitve sanitarnih naprav na težki progi, ki jih več ne uporabljajo in tudi ne vzdržujejo. Skupina, ki je še ostala naj bi uporabljala higienske prostore v istem obratu, ki pa so oddaljeni 300 m. Pripominjajo, da jim to najbolj ne ustreza.

20. 6. — VALJARNA ŽICE — GROHAR — V maju je bil plan izpolnjen z 86,1 %. Na izpolnjevanje plana so vplivale nepredvidene okvare na ogrevni peči, ki so povzročile zastoje in tudi obratovanje so morali ustaviti prej kot so planirali. Pod planom so bili za okrog 1000 ton proizvodnje. Razpravljali so še o izplenu in težavah, ki jih imajo pri zahtevnejših jeklih. Pri adjustiranju žice naj bi zopet uporabljali hidravlične ročne škarje za odrezovanje koncev na kolobarjih žice. To delo morajo sedaj opraviti ročno, vendar je pri debelejših dimenzijah izredno težavno.

18. 6. — VALJARNA PROFILOV — BENEDIČIĆ — ADJUSTAŽA — Najprej so pregledali zapisnik zadnjega sestanka, nato pa poslušali informacijo o doseženih uspehih v mesecu maju. Delo v adjustaži je bilo zadovoljivo opravljeno. Seznanjeni so bili tudi z načinom dela za obrat jeklovlek, saj mora biti material adjustiran in poravnat tako natančno kot za druge kupce. Vodja delovne skupine je govoril še o pomenu zvišanja osnovnih tarifnih postavk na račun gibljivega dela OD. Ugotavljajo, da so osebni dohodki zaradi porasta življenjskih stroškov prenizki kar posebno velja za delavce z nižjimi plačilnimi skupinami. Razpravljali so še o pravilniku o delovnih razmerjih v

ZPSŽ ter o razporeditvi delavcev med remontom na srednji progi.

15. 6. — VALJARNA PROFILOV — ZUPAN — ADJUSTAŽA — Prebrali so zapisnik zadnjega sestanka ter informacijo obratovodstva. Na prejšnjem sestanku so govorili glede zaščite avtogen-skih rezalcev oziroma zamenjave srajc in je zadeva sedaj urejena. K zapisniku niso imeli pripomb, informacijo obratovodstva pa so vzeli na znanje. V maju je delovna skupina vse naloge v redu opravila in za to zasluži priznanje. Glavni delovodja adjustaže, tovariš Dolinar, je obrazložil nove zahteve, ki v precejšnji meri spreminjajo dosednji način dela z ozirom na potrebe jeklovleka. Z novimi zahtevami so bili seznanjeni vsi člani delovne skupine. Seznanjeni so bili tudi s povečanjem osnovnih tarifnih postavk in meje za norme. V prvi skupini je dvig 83, v peti 110 in v dvajseti 250 din. Ob koncu sestanka so bili seznanjeni še glede dopustov v juliju.

22. 6. — LIVARNA — PODOBNIK — JEKLO-LIVARNA — Asistent tovariš Osvald je govoril o stanju železarne in obrata. Kljub izboljšanju stanja moramo biti še bolj prizadevni in dosledno spoštovati tehnološko in delovno skupino, ker le tako lahko pričakujemo boljše uspehe in osebne dohodke. Nadalje je povedal, da imamo toliko naročil, da so zmogljivosti jeklolivarne oddane že do julija 1972. Asortiment ulitkov je ugoden, saj so skoraj vsi ulitki težji od 20 do 30 ton. Največ težav je zaradi kratkih dobavnih rokov. Največ odlitkov je za ladjedelnice in samo dan ali dva zamujenega roka lahko povzročita pri naročniku daljši zastoj. Za to je treba dobavne roke strogo upoštevati, da ne bi izgubili naročnikov. Izboljšati bo treba organizacijo dela in ustanoviti skupino livarjev, ki bi jih vodili skupinovodje. Tovariš Tavželj želi odgovor na vprašanje zakaj kljub urgencam še ni napeljana voda v halo jeklolivarne. Tovariš Novak je predlagal, naj bi kalupe praznili na popoldanski izmeni ali takrat, ko je najmanj zaposlenih, da bo čim manj delavcev izpostavljenih prahu. Rečeno je bilo tudi, da je treba proti kršilem discipline bolj dosledno ukrepati.

19. 6. — VALJARNA ŽICE — KNAFELJ — V maju je bilo na posameznih izmenah delo slabše opravljeno kot preje. Proizvodnja na efektivno uro je bila slabša. Valjavski zastoji so bili preseženi glede na akcijski program. Glede varnosti pri delu ni bilo bistvenih pripomb, postavljeno je bilo vprašanje kako je z zračenjem kabin.

Hladilne plošče pri navijalcih, ki so bile montirane med remontom, ne ustrezajo, za to bo treba zadevo urediti.

9. 6. — VALJARNA ŽICE — DOLŽAN — K informaciji o proizvodnji v mesecu marcu niso imeli pripomb. Skupina je imela pripombo samo zaradi časa prestavljanja prog, ki so daljši zaradi pomanjkanja valjavcev (bolovanje in dopusti). V nadaljevanju sestanka so imeli pripombe zaradi slabo opravljenega remonta z mehanske strani, ker niso bili prekontrolirani reduktorji 320 Ø, 250 in 300 Ø in ne odprta tlačna vretena proge 320 Ø, škarje CVD 200 niso bile niti zamenjane, kaj šele pregledane, TRS 180 je v zelo slabem stanju.

14. 6. — VALJARNA BELA — DREMELJ — ADJUSTAŽA — STEKEL — JAVORNIK — Članom delovne skupine je bila posredovana proizvodna problematika in doseženi rezultati za maj in obrazložen plan za junij. Custodis peč je v rekonstrukciji in bo ogrevana z butanom in ne več z generatorskim plinom. Postavljeno je bilo vprašanje glede dela na ravnalnem stroju, kjer naj bi mehansko uredili mizo. Tako bi lahko zmanjšali posado štirih delavcev na dva delavca, pa tudi delo je sedaj otežkočeno in zdravju škodljivo.

Obrazložili so tudi 30-odstotno povišanje osnovnih urnih postavk. Naslednje vprašanje se je nanašalo na realizacijo finančnih uspehov z ozirom na cenik. Ugotavljajo, da je bila dosežena masa 21 milijonov, izplačanih pa le 15 milijonov din. Kje je 5—6 milijonov? Govorili so še o zaščitnih sredstvih kot so jutaste vreče za predpasnike, milo za umivanje in na vprašanja dobili ustrezen odgovor.

18. 6. — STROJNO VZDRŽEVANJE — AŽMAN — VALJARNA BELA — V prihodnje bodo morali biti bolj pazljivi glede zastojev, tako v bluming valjarni kot v valjarni žice. Za menjavo duo-qarto pa bodo za vsakega vzdrževalca posebej predvideli

delo, ki ga mora opraviti. Vendar mora elektro vzdrževanje poskrbeti, da ne bo zastojev pri menjavah in da bodo druge naprave izklopljene. Treba bo rešiti nekaj kadrovskih vprašanj, predlagali pa so tudi, da varilec valjarne Bela dobi deveto skupino. Znova opozarjajo za delo na napravah, ki so v obratovanju in jih je treba izklopiti.

18. 6. — ŽEBLJARNA — GLOBOČNIK — V čistilnici žičnikov naj bi uvedli premije za čistilce in bi jih tako spodbudili in nagradili, po drugi strani pa odpravili izmeček. Krilca na žičnikih bi delno odpravili že pri strojih z mrežami (lovkami). Tovariš Kogovšek iz pocinkovalnice žičnikov zahteva naj obratovodstvo ukrepa, da se v pocinkovalnici montira demag za dviganje silosov. Tako bi lahko povečali proizvodnjo v pocinkovalnici in delavcem olajšali delo. Odpadlo bi ročno dviganje zabojev in stresanje žičnikov v silose. Žebjarji IV grupe želijo, da bi čimprej uredili razsvetljavo, ki je zelo slaba. Naredili naj bi tudi nove mere za žičnike po kvaliteti, ki bi jih moral imeti vsak žebjar.

15. 6. — STROJNE DELAVNICE — JAKOPIČ — MATERIALNA SLUŽBA — Govorili so o tem, kako naj bi izboljšali pripravo materiala in orodja ter o delovni disciplini. Urediti bo treba prostor za žaganje materiala, za težje kose, ki jih je treba žagati.

21. 6. — STROJNE DELAVNICE — JAVORSKI — DELAVNICA TEHTNIC — Strojne delavnice formirajo maso osebnega dohodka po ceni in se s tem tudi strinjajo. Menijo pa, da bo treba cene popraviti vzporedno z dviganjem cen materiala, ki ga pri delu uporabljajo. V delavnici je bila opravljena revizija dveh delovnih mest. Ozko grlo je stružnica, ki je zastarela in močno dotrajana. Probleme imajo tudi z obratovanjem nove aglomeracije, ker se jim je zelo povečalo delovno območje in bo tako treba povečati normativ delavcev, da bodo kos vedno večjim nalogam.

10. 6. — STROJNO VZDRŽEVANJE — CERKOVNIK — HVZ — Boljše vzdrževanje ovirajo zapoznele dobave rezervnih delov, neodgovorno preobremenjevanje strojnih naprav, kar zahteva ažurnost vzdrževalcev, ki pa slabi kvaliteto dela. Omenjali so nekaj konkretnih primerov zaradi katerih so imeli težave pri vzdrževanju naprav. Dalj časa so se zadržali pri lužilnih bobnih, ki jih je treba variti. So zelo slabi, ker je boben porozen in zvar drži deset dni, nato pa je treba ponovno variti. Za to niso krivi vzdrževalci, pač pa nabavna služba, ki ne dobavi ustreznega materiala. Vodja delovne skupine je opozoril na stanje delavnice, ki mora biti vzorno. Vodjo vzdrževanja so naročili, da s skupinami, ki so v delavnici uredi vse potrebno glede njihovega dela.

16. 6. — STROJNO VZDRŽEVANJE — HUDOLIN — KLINAR — PLAVŽ — Seznanjeni so bili s problematiko obrata. Težave nastajajo posebno na napravah za pripravo vložka za plavže. Na plavžih je vedno več novih neizkušenih delavcev, ki ne znajo dobro opravljati s strojnimi napravami in čiščenju naprav polagajo premajhno pozornost. Preporno opazijo kvar in ne ustavljajo strojev. Delovna skupina vzdrževalcev na plavžu meni, da niso vzdrževalci krivi za vse zastoje. Vzdrževalcev je premalo, da bi lahko sproti odpravili zastoje zaradi okvar. Govorili so še o varstvu pri delu. Opozorjeni so bili na opozorilne table, ki jih je treba pritrditi na stikala za vključitev stroja, ki je v popravilu. Delovni čas bo treba bolj izkoristiti. Tudi glede osebnih dohodkov je bilo postavljeno vprašanje, ker v posameznih oddelkih DE vzdrževanja prejemajo premije na zastoje ali pa na planirano proizvodnjo. Menijo tudi, da vzdrževalci niso krivi, če plan ni dosežen in je treba vzroke iskati drugje.

17. 6. — TKR — SOK — MEHANIČNA DELAVNICA — V zadnjem času opažajo, da mehanske vrednosti in predvsem žilavost materiala močno nihajo. Vzroki so lahko v zamešnjavi materiala oz. vzorcu. Možna je tudi nepravilna — premajhna oblika vzorca vzetea v valjarni 2400, ki onemogoča realno izdelavo žilavostnih prob. V valjarni 2400 morajo nujno upoštevati jemanje dogovorjenih oblik prob, v mehanični delavnici pa je treba neustrezne primere vzorcev registrirati oziroma izdelati namesto tri žilavostne vzorce samo dva, iz enega vzetea vzorca. Pri trgalnih probah je treba paziti na čim finejšo končno obdelavo zaradi bolj-ših mehanskih lastnosti. Pri toplotno obdelanem materialu opažajo, da ne dosegamo željenih mehanskih vrednosti.

Odprasilna naprava bo montirana v enem mesecu, če bo pravočasno dobavljen ventilator iz Zagreba. Prošnjo za povečanje plačilne skupine na rezkalnem stroju so poslali ustrezni komisiji v rešitev.

Kontinuirna žarilna peč za hladno valjano dinamo pločevino obratuje

Tovariša Rozmana iz operativne novogradnje smo naprosili za kratko informacijo o gradnji nove kontinuirne žarilne peči za dinamo pločevino. Tovariš Rozman je

povedal, da prvi začetki samih priprav za izgradnjo peči segajo še v leto 1969. Ko je bila dobavljena potrebna dokumentacija in urejeno vse drugo kar sodi k samim pri-

pravam, so letos v januarju lahko začeli z montažo peči. Montaža je trajala do 19. junija, ko je bila peč izročena svojemu namenu. Vzporedno s tem je treba omeniti še izgradnjo nove vodikarne, da smo lahko dobili zaščitni plin, to je mešanico vodika in dušika. Tudi obe obstoječi globinski peči sta priključeni na zaščitni plin. Tako je bilo možno do sedaj proizvajati po 2000 ton dinamo pločevine. Z rekonstrukcijo in uvedbo zaščitnega plina pa bo možna proizvodnja 6000 ton kvalitetnejše hladno valjane dinamo pločevine.

Dokumentacijo za kontinuirno žarilno peč za dinamo pločevino je oskrbela firma Ebner iz Avstrije. Strojno opremo je po načrtih firme Ebner izdelala strojna tovarna v Trbovljah, obzidavo peči je prevzela in izvedla firma Palčič iz Maribora, mehansko montažo podjetje Hidromontaža iz Maribora, elektromontažo pa IMP Ljubljana. Adaptacijo prostorov in temelje peči sta uredili gradbeni podjetji Sava in Gradis. Pogon in navijalce ter odvijalce in del ostale opreme, pa je bil odzvet od ustavljene proge za belo pločevino.

Remont klima naprave v centru za obdelavo podatkov

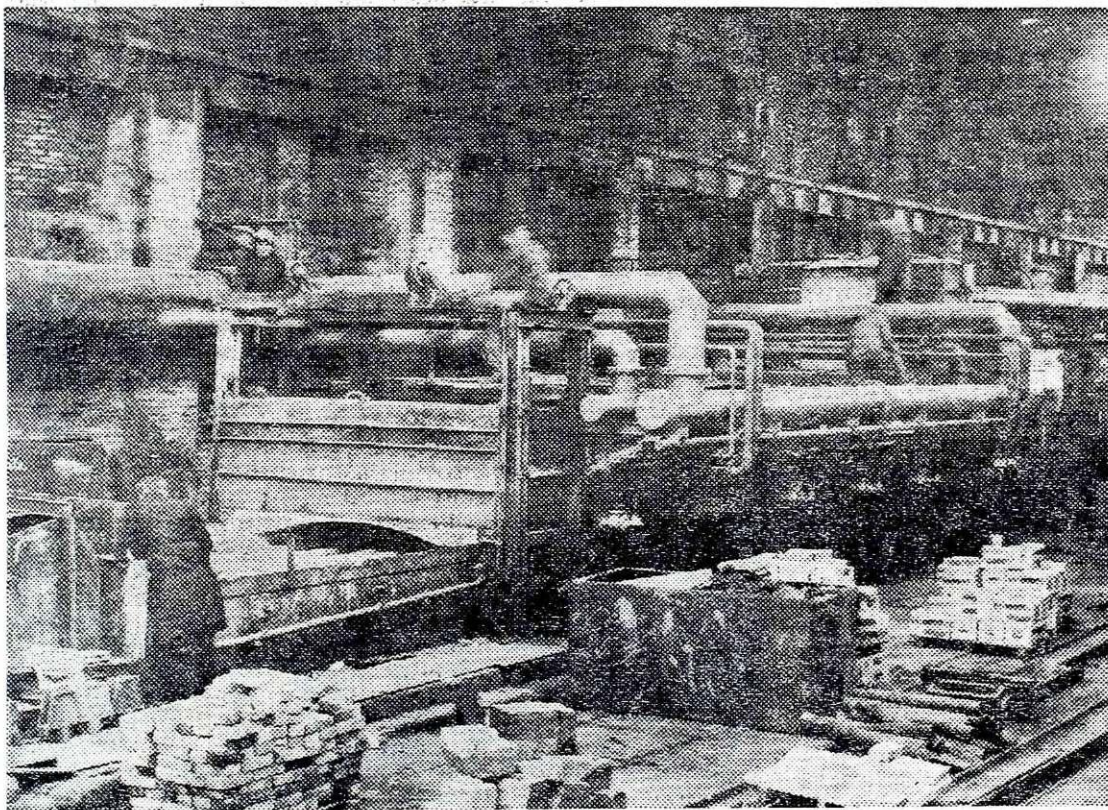
V februarju t. l. je prišlo večkrat do poškodb na diskovnih enotah v računskem centru. Pri ugotavljanju vzrokov napak so strokovnjaki firme IBM ugotovili preveliko koncentracijo prahu kot posledice nezadostnega čiščenja zraka. Umazanija prahu je bila vidna po vseh prostorih in v strojih. Strokovnjaki IBM-a so zahtevali, da menjamo filtre na klima napravi in da počistimo vse prostore, v prvi vrsti dovodne in odvodne kanale zraka, kar smo tudi storili v času od 15. 6. do 20. 6.

Celotno akcijo čiščenja je koordiniral dipl. inž. Stefan Nemec, vodja toplotnega go-

spodarstva. Levji delež skrbi pa je padel na RTA, ki je to nalogo pod vodstvom tov. Logarja uspešno opravil.

Ker so v akciji čiščenja in sanacije klima naprave sodelovali še drugi obrati in oddelki tehničnega sektorja, se želimo vsem iskreno zahvaliti za izredno prizadevanje in požrtvovalno delo, še posebej pa delavcem gradbenega oddelka, ki so svojo nalogo opravili pred predvidenim rokom ter na ta način omogočili, da so vse naloge bile en dan pred rokom dokončane.

Center za obdelavo podatkov

Rekonstrukcija custodis normalizirane peči na Javorniku

Toneta Dolenca na tehničnih službah smo prosili za kratko informacijo o rekonstrukciji Custodis normalizirane peči na Javorniku. »To je zadnja peč v valjarnah na Javorniku, ki je bila kurjena z generatorskim plinom. Rekonstrukcija peči je že v teku, peč pa bo po končani predelavi kurjena z butan propanom.

Dne 12. 6. je bila normalizirna peč ustavljena zaradi okvare. Izvajalci del so bili tako primorani, da so začeli z rekonstrukcijo. Istega dne pa je prenehal na Javorniku obratovati tudi zadnji plinski generator, ki pravzaprav pomeni v našem podjetju pomemben dogodek. Kot smo že poročali, bo zaradi ustavitve plinskih generatorjev manj onesnaženega zraka na Javorniku.

Rekonstrukcijo peči izvajajo tehnične službe, sam remont na peči pa opravljajo sodelavci vzdrževanja. Vse kaže, da bodo dela pri rekonstrukciji peči gotova do nedelje, 4. julija, ko bodo začeli s sušenjem peči in bodo že uporabili gorivo na butan propan.

Narava je kruta, kadar se maščuje (6)

Stacionarij (bolniški oddelk poljske bolnice) je bil že prvi dan zaseden s sto posteljami na prostem. Služil je predvsem za nadaljnje zdravljenje težko poškodovanih.

Na območju mesta je delovalo več medicinskih zbirališč, vendar najbolj uspešno je delovalo medicinsko zbirališče vojne bolnice in zbirališče vojno medicinske akademije v naselju HEROJ KARPOŠ.

SLUŽBA ZRAČNE EVAKUACIJE

Službo zračne evakuacije je organizirala kirurška ekipa vojne bolnice iz Beograda že prvi dan katastrofe okrog 13.30, na civilnem letališču. Osebe službe zračne evakuacije je sestavljalo: kirurška ekipa (2 kirurga, inštrumentarka, anesteziist, transfuziolog, medicinski tehnik, sanitetni oficir in 20 bolničarjev-vojakov). Ta ekipa je imela na voljo 6 vojnih letal DOUGLAS, 4 helikopterje in 20 sanitetnih vojaških vozil.

Zračna evakuacija je stekla že takoj prvi dan (26. julija) po 12. uri in se je odvijala postopoma, z ozirom na dinamiko pritoka poškodovanih. Tako je bilo evakuirano prek zračnega mostu že v prvem dnevu več kot 200 težje poškodovanih oseb. V teku noči niso bile izkoriščene vse zmogljivosti službe zračne evakuacije, to predvsem zaradi slabih zvez in nepravilne obveščenosti zdravnikov v bolnicah o možnosti nočne evakuacije.

Kljub načelnemu formiranju službe zračne sanitetne evakuacije, je ta že prvi dan prevzela nekatere druge funkcije npr.: sprejem pomoči od zunaj (sanitetni material, hrana).

Na vsak način je služba zračne evakuacije odigrala ogromno vlogo in opravičila svoj obstoj.

ZDRAVSTVENA ZAŠČITA PO KATASTROFI — V PROLONGIRANI FAZI

Z uspešno evakuacijo poškodovanih in bolnikov klinične, mestne in Vojne bolnice 26. in 27. julija je bil nastali problem v porušenem mestu le delno rešen. Medtem so se pojavili različni problemi zdravstvene zaščite prebivalstva, ki je ostalo v mestu. Vprašanje zasutih žrtev pod ruševinami je narekovalo takojšno intervencijo. Na vso srečo so prispele že prvi dan in v naslednjih dneh kirurške ekipe iz Slovenije, Francije, Belgije, Grčije, Turčije in številne higiensko-epidemiološke ekipe iz države.

Vojna bolnica z razvito kirurško poljsko bolnišnico na prostem, je nadaljevala s svojim delom. Stacionarij v naselju KATLANOVSKA BANJA je formiral 28. julija infekcijsko bolnico z zmogljivostjo 180 postelj. V obdobju od 28. julija do 10. avgusta je prešlo skozi to bolnico 192 bolnikov.

Na območju kliničnih bolnišnic so ustanovili 27. julija ginekološko-akušerski oddelk (porodniški oddelk). Pacientke so se javljale iz dneva v dan, v večjem številu. Obdelani so bili samo nujni primeri, dočim so ostale transportirali v okoliška mesta.

Prvi dan po katastrofi so hospitalizirali v bolnicah SR Makedonije in SR Srbije 1078 prizadetih Skopljanec.

V prvih dneh po potresu je zdravstveno osebje delalo brez določenega delovnega časa. Stanovali so v kampih, spali na prostem in se hranili kolektivno. Brez ozira na kvalifikacijo od zdravnika do bolničarja, so vsi delali vse: postavljali šotore, pripravljali zasilna ognjišča, skratka, opravljali vsa težja fizična dela poleg svojih poklicnih dolžnosti.

LJUBLJANSKA KOMBINIRANA KIRURSKA EKIPA POD VODSTVOM PROF. DR. MILČINSKEGA — PREJELA PRIZNANJE SVETOVNE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE (ACKNOWLEDGEMENT OF WORLD HEALTH ORGANISATION — UNITED NATION — NEW YORK.)

Posebno pozornost zasluži ljubljanska kombinirana kirurška ekipa, tako po sestavi, kot opremljenosti. Ker je predstavljala originalno in edinstveno ekipo za uspešno intervencijo po hudi nesreči, je prav, da se поблиže seznanimo s podrobnostmi. Z namenom takojšnje intervencije in nudenja kvalitetnih medicinskih uslug, je ljubljanska ekipa imela naslednje službe v svojem sestavu:

1. kirurški sektor
2. higiensko-epidemiološki sektor
3. elektrotehnični sektor
4. radio-telegrafski sektor
5. kuhinja in ekonomat
6. administracija

Vojni vrvež se je od leta 1940 vedno hitreje širil po Balkanu. Nemški okupatorji so zasedli tudi Jugoslavijo, ki je imela zelo pomembno lego na jugu Evrope. Ljudstvo si je komaj opomoglo od I. svetovne vojne. Toda spet je doživelo udarec — ponovno naj bi ostalo orodje v tujčevih rokah. Več milijonov ljudi pa ni klonilo pred sovražnikom. Najpogumnejši možje so odhajali v gozdove, ki so jim bili pribežališče in domovi.

Naša partizanska vojska se je večala iz dneva v dan in se upirala Nemcem. Mnogi, premnogi so izgubili življenje v borbi za osvoboditev domovine. Toda hrabrih ljudi niso strle te izgube. Kljub grožnjam so še naprej podpirali partizane, le-tj pa so povzročali Nemcem težave in velike izgube na njihovih poti. Čeprav so se ljudje razlikovali med seboj, so imeli vsi isti cilj: čimprej pregnati okupatorja iz domovine. Siti so bili pobijanja, prelivanja krvi, množičnega umiranja in drugih vojnih grozot.

Bilo je leta 1944. Nad Bohinjem so mirno plavali oblački in se zrcalili v čisti jezerski vodi. Daleč naokrog je vladala tišina, ki je le še poudarjala lepoto narave. Sonce je pravkar izginjalo za visokimi vzpetinami. Pošiljalo je svoj poslednji žar, da se je še zadnjič v dnevu razbohotilo pred očmi opazovalca, potem pa izginilo v noč. Nad dolino je vladal spokojen mir, le tu pa tam je lahka sapica zavela okrog hišnega vogala in poiskala počitek v krošnji drevesa. Tudi ljudje so se odpravljali k počitku. Marsikdo pa ni mogel takoj zaspati. Čeprav je bil za nekatere dan zelo naporen, za druge pa poln upanja, je vsakdo pomislil na Nemce. Takrat je, ne da bi vedel, stisnil pest in zagrozil okupatorju. Kmalu pa je tudi njega premagala utrujenost.

Na zgornjem koncu jezera so imeli partizani svoje skrivališče, ki je bilo skrbno zakrito. Čeprav se je kazalec na uri neutrudno pomikal naprej, se je dvanajsterica borcev živahno pomenkovala

Spomini iz NOB

NAPAD IZ ZASEDE

med seboj. Od svojega obveščevalca so dobili sporočilo, da bodo naslednji dan lahko izvedli akcijo. Že nekaj dni so čakali, da bodo Nemci odšli po orožje v skrivališče, ki so ga imeli nekje na Komni. Hoteli so jih zasledovati, ko pa bi se vračali z orožjem, bi jih napadli. Zato ni bilo čudno, da je med njimi tek pogovor tako pozno v noč. Nazadnje so se le odpravili spat, kajti čakal jih je naporen dan.

Jutranji sončni žarki so nagajivo ščegetali rosne bilke. Vse se je prebujalo iz sladkega spanja. Tudi partizani so že bili na nogah. Eden izmed njih je opazoval cesto, po kateri bi morali

priti Nemci. Postajal je nestrpen, ker jih od nikoder ni bilo. Končno je zaslišal pritajene glasove in šum njihovih korakov. Hitro je obvestil tovariše. Pripravljeni so odšli na pot. Nemce so spustili naprej, potem pa so jih tiho zasledovali. Izkoristili so vsako možno kritje. Hodili so brez šuma, Nemci pa se na srečo niso ozirali. Partizani so jim sledili ves čas v primerni razdalji. S kamnite ceste so zavili na gozdno stezico. Zasledovalci so morali biti zelo previdni. Pazili so na vsako vejico, ki je ležala na tleh. Previdno so nosili orožje, hkrati pa ostali v varni razdalji, da bi se

lahko skrili, če bi pretila nevarnost.

Gozd se je vedno bolj redčil. Prehajal je v grmičevje. Le ponekod so se ponosni dvigali smrekovi gozdički.

Nemci so se utrudili, zato so za nekaj časa sedli v travo. Prepričani so bili, da v bližini ni partizanov. Mirno so se pogovarjali in kadili cigarete. Partizani so dobili kritje v smrekovem gozdičku, od koder so lahko Nemce nemoteno opazovali. Po krajšem počitku so krenili naprej. Odslej sta Nemce zasledovala le še dva borca. Drugi so poiskali kritje v gozdičku. Gledali so za tovarišema; ostali so vsak s svojimi mislimi.

Tomaž Iskra

(5)

Vtisi iz ZSSR

Iz sna me je predramil rop stanovalcev v kupeju. Nekateri so bili že oblečeni in so radovedno zijali skozi okno. Povsod ravnina, zdolgočasene ceste, kmalu pa se je na obzorju pokazalo predmestje Moskve. Mislim, da se vsa moderna predmestja začenjajo z visokimi stolpnici in neskončnimi ulicami, ki se križajo kot šahovnice. Moskovsko predmestje se pravzaprav ne razlikuje od predmestij ostalih velemest. Povsod se srečuješ z mogočnimi viadukti, širokimi štiripasovnicami in zelenimi površinami vmes. »Rdeča strela« je že od vsega začetka, ko smo zavili v predmestje zmanjševala hitrost, tako, da

smo do glavne železniške postaje vozili še kakšne pol ure.

Ob železniškem poslopju so nas že čakali avtobusi. Dobili smo dve novi dekleti za vodstvo, ena je ostala še od prej iz Leningrada. Šele tedaj sem opazil, da je bila od vseh do sedaj najbolj prijazna, najbolj ustrežljiva in nenazadnje najbolj čedna. Imela je temne lase, nazaj pripete v nekakšen rep, ki pa so kmalu zopet prosto padali prek ramen. Njene rjave oči so poudarjale mirnost narave, s katerim bi lahko ukrotila še tako divje bitje, ki se ga človek lahko izmisli. Bele rokavice so ji dajale naravnost izvirno elegantnost, ki jo ni bilo moč opa-

ziti niti pri njenih drugih tovarišicah. Imel sem občutek, da je dajala vseskozi vsaki kretnji pomemben značaj; njena hoja je bila lahkotna, spretno se je znala izogibati oviram na ulici, govorila je glasno in razločno, skratka bila je dekle in pol.

Ulice, po katerih so hiteli naši avtobusi, so bile izredno čiste, prav tako kot v Leningradu. Sicer je bil pa prvi maj in vse je bilo v prazničnem razpoloženju. Skozi množico ljudi smo se bolj plazili kot hodili naravnost proti Rdečemu trgu. Povsod so z oken visele rdeče zastave, veliko je bilo gesel, ki so pozivale k miru med narodi, itd. Postavili so nas vzdolž ulice, tik ob vzhodju Rdečega trga med ostale turiste, ki so si tudi prišli ogledat znamenitosti Moskve. Tu si lahko opazil brbljajoče Italijane, molčeče Nemce, ponosne Angleže, ohole Amerikance, elegantne Francoze, skromne Japonce, temperamentne Mehikance in še sitne Jugoslovane. Ravno sem se umaknil v vežo pred množico, ko sem v gruči Američanov opazil še nekega Indijanca. Bil je sicer brez loka in pušice, vendar pristnejši kot v vsakem filmu. Imel je dolge, črne, gladke lase, zelo temno polt, zakrivljen nos in temne oči, ki so še bolj poudarjale mrkost izraza. Pokrit je bil z nekakšno belo palerino, prek ramena pa mu je visela kričeča popotnica. Hotel sem si ga še bolj ogledati, zlasti pod noge, če ima morda mokasine, pa mi je žal že pobegnili izpred oči.

Čakali smo na mimohod, ki naj bi se začel ob desetih. Vse polno je bilo ljudi, da se niti premakniti nisi mogel nikamor več. Pred gruči mi

so stali nepremično kot mrtva straža vojaki in oficirji v svojih sivozelenih uniformah. Nekateri izmed turistov so potihoma kleli, kajti začelo je deževati, drugi pa so se znašli ter krili glave z raznimi plastičnimi vrečkami. Najbolj so se mi zdeli zanimivi Mehikanci. Njihova tradicionalna pokrivala »somblera« so jih docela ščitila pred dežjem. Pisane preproge prek ramen, pa so bile paša za oči, če že drugega ne. Tu pa tam se je kdo izmed njih utrujeno sesedel na rob kakšnih stopnic in si zamišljeno našel pipo.

Pričakali smo deseto uro. Težka vozila s predsedniškimi zastavicami so švigala sem ter tja in se nazadnje ustavila čisto na drugem koncu trga, kjer smo jih komaj še videli. Pozdravni govor je

bil kratek. Glas je magično odmeval po vsem trgu, ozvočenje je bilo naravnano na maksimalno jakost, tako da so pri vsakem zlogu skoraj stekla pokala. Na enem izmed največjih poslopij je visela čez vso fasado slika Lenina. Bil je ogromen v vsej svoji večini; tako veličanskega in mogočnega portreta nisem videl še nikjer.

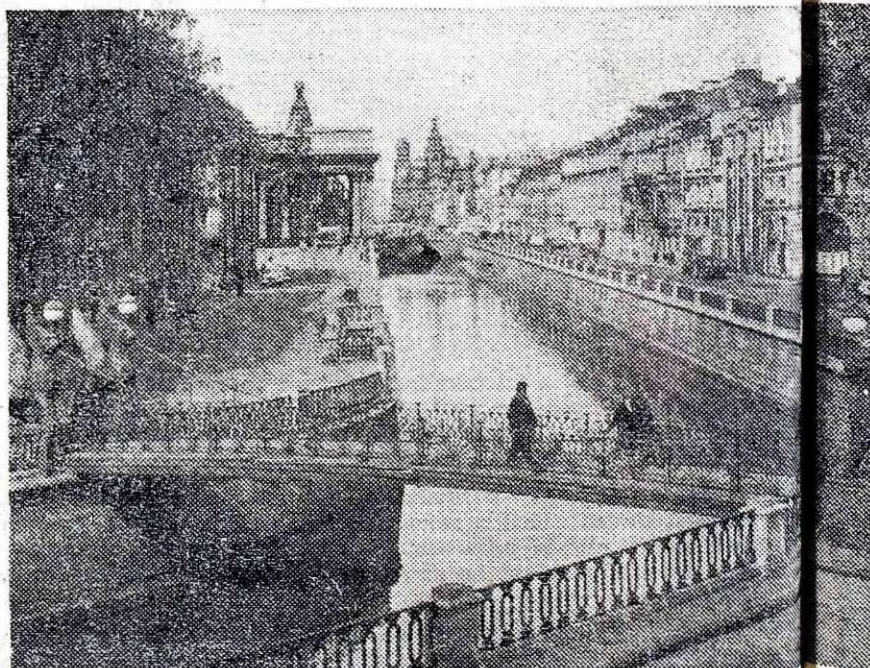
Na sosednjih poslopjih pa so bile obešene slike Kosičina, Podgornega in še nekaterih drugih vodilnih ljudi Sovjetske zveze. Mimohod je bil zelo pester. V malem so prikazali vse zvrsti gospodarske dejavnosti, dosežke znanosti in drugo. Zaključek so priredili najmlajši. Vsak je držal v ročici pisan balon, ki se je v vetru poigraval z ostalimi. Vrveža kar ni hotelo biti konca. Začuda je še

Mimohod je bil kratek. Glas je magično odmeval po vsem trgu, ozvočenje je bilo naravnano na maksimalno jakost, tako da so pri vsakem zlogu skoraj stekla pokala. Na enem izmed največjih poslopij je visela čez vso fasado slika Lenina. Bil je ogromen v vsej svoji večini; tako veličanskega in mogočnega portreta nisem videl še nikjer. Na sosednjih poslopjih pa so bile obešene slike Kosičina, Podgornega in še nekaterih drugih vodilnih ljudi Sovjetske zveze. Mimohod je bil zelo pester. V malem so prikazali vse zvrsti gospodarske dejavnosti, dosežke znanosti in drugo. Zaključek so priredili najmlajši. Vsak je držal v ročici pisan balon, ki se je v vetru poigraval z ostalimi. Vrveža kar ni hotelo biti konca. Začuda je še

OBVESTILO NAROČNIKOM KNJIGE BEG Z MORIŠČA

Vsi, ki so na uredništvu naročili knjigo Jožeta Vidica Beg z morišča, isto lahko dvignejo na uredništvu (stavba nasproti glavne pisarne — gornje nadstropje, soba št. 15) od vključno 8. julija dalje od 6. do 14. ure.

Uredništvo

Griboedov kanal v Leningradu

Min je pol ure, izvidni-
ka se še nista vrnila.
Partizani so bili v dvornih,
če bi srečno prišla. Ni
jim do pogovora, po
glavi jim rojile vse mogo-
če misli. Gledali so na stezo.
Končno opazili prihajajo-
čo ženo. Povedala sta
jim, nista mogla zasledo-
vati čev, ker nista imela
kritja. Lahko bi pa Švabe
napadli, se bodo otovorje-
ni vidi. Poiskali so pri-
mere, kaj za napad in
čakalnost so prema-
govali, da so pregledo-
vali je. Imeli so dva
mitra in nekaj pušk.

Po tem času so Nemci
prišli seboj so imeli dve
muli, sta bili otovorjeni
z orožjem in municijo. Par-
tizani so živčno menali
travnjaki in nestrpnost
pričala ukaza za napad.
Ko so šli Nemci v dostrel,
je damandir povelje. Tak-
rat se oglašile puške in
oba raljeza. Ozračje je
preto živžganje rafalov.
Medtem je nastala prava
zmeda. Napada sploh niso
pričali, zato niso bili
prev. Zmedenost pa je

bila še toliko večja, ker niso
videli sovražnika. Rafali so
sejali smrt, kakor da bi za-
htevali pravico in maščevanje.
Toda tudi pri partizanih ni
bilo vse v redu. Mitraljezec
je hotel vreči bombo, a se
je zadet v čelo zgrudil. Kon-
čano je bilo življenje mlade-
ga borca za svobodo, ki je
bil brez svojcev in doma.

Po končanem napadu so
partizani ulovili muli, ki sta
prej zbežali. Našli so nekaj
dobrega orožja, vsekakor pa
municija ni bila vredna pad-
lega mitraljezca. Pokopali so
mrtvega tovariša. V spomin
nanj so izstrelili častno sal-
vo. V njihovih srcih je pre-
vladala žalost za padlim
borcem nad radostjo ob
uspehu. Vedeli so, da bi se
lahko zgrudil v smrt sieher-
ni med njimi.

Niso se zadrževali dolgo ob
gomili. Morali so naprej, na
Uskovnico, kjer jih je čakala
druga naloga...

Zapisano po pripovedova-
nju Alojza Anderla.

Lojzka Anderle, 8. c
osn. šola Tone Čufar

Obema plane v obraz rdečica, obema ustne drhte,
iščeta za besedo, tipljeta vase, pa ne najdeta. Šele,
ko izgine župniku kri raz obraz in leže vanj bledica,
najdejo pot besede:

»Tedad vaju je že zmotil vrag! Te ni nič sram?
In punčare nemarne tudi ne? Hudič vas je zmešal
vse, ovce garjeve! Grizete se ko psi, se pobijate ko
divjaki, zapeljujete dekleta, punčare pa vas, fanta-
line neumne! Župnik pa naj vpije, pridiga, moli,
zmerja, vse nič ne zaleže!«

Fant blede in stopi zopet bliže k durim. A župnik
za njim.

»Si bil že pri spovedi?«

Fant odkima.

»Prideš jutri?«

Fant molči.

»Prideš?«

Fant prikima.

»Reci deklini, naj tudi pride!«

In še pristavi duhovni gospod:

»Staremu povej, naj pride v nedeljo po nauku
zopet k meni. Sicer ga poiščem sam, rogovilo grča-
vo, da mu zbrusim vse v obraz!«

»Gospod, ne povejte!«

»Tako, pred očetom te je sram, pred bogom te
pa ni bilo? Vse mu povem! Tudi on ima kos tega
na vesti!«

»Gospod, ne povejte jim,« prosi fant.

»Pojdi zdaj! Lahko noč! Pa da mi greš naravnost
domov! Nimaš kaj iskati pod Lizinimi okni!«

Tiho utone fant v pomiadno noč, ko župnik za
njim zapre in zapahne. Duhovni gospod stopi nazaj
v sobo, obstane pri mizi, se nasloni obnjo in strmi
predse. V duši mu gori in roka mu nehote seže po
srcu. Dolgo stoji tako, v očeh pa mu vzkali kakor

jo zlomi. In dalje lomi divje, kakor brez prenisleka,
lomi samo da bi umiril besnenje v prsih, bolečino
v srcu udušil, da bi splahnelo vrvenje krvi v telesu.
Šele čez čas se zave fant brezumnosti svojega po-
četja, se nasloni kakor zlomljena veja ob deblo in
solze mu privro v lice. Toda v istem hipu plane vanj
trma in ponos, in jeza in ljubezen in bol se zlijejo
v eno in vse to zaihti v mladem srcu ter se zažene
v grlo: mladi fant ob debelu z zasoljenimi očmi
zavriska iz polnih prsi, da odjekne od roba Kara-
vank čez dolino proti Vršiču in Mojstrovki.

Toda bolj ko se bliža Klemen trem hišam v Pod-
smrečju, težji postaja njegov korak, težje njegovo
srce. Prve hiše se ogne v velikem ovinku, bliža se
drugi, Lizinemu domu. Tam više gori, najvišja v
vsej savski dolini, je njegova domačija, Vršanovo
posestvo. Vidi od daleč luč: oče so že doma in niso
šli leč.

Že misli kreniti mimo Lizinega doma in se tiho
ter neopažno utihotapiti domov, ker se ne upa sre-
čati dekleta, ko se izza debla ob kolovozu utrga
deklet in plane h Klemenu.

Vroče zaprosi vanj:

»Klemen, kako si opravil?«

Fant je zmeden, molči, ne ve odgovora.

»Klemen, povej!« zaprosi dekle.

Fant stopi tesno k njej. Hoče jo ujeti za roko,
hoče reči toplo, mehko besedo, pa je ne najde.

»Ah, saj vem, ne govori!« zaihti dekle in vse nje-
no telo spreleti drget; kakor dete se nasloni na fan-
tove prsi in tiho ihti. Klemen molči, ne ve, kaj bi;
v grlu ga tišči nekaj, hoče ven, na jezik, da bi seglo
Lizi v srce, pa se mu ne da. Šele čez čas:

»Liza, Lizika, ne jokaj! Saj bo drugič! Gospod so
rekli!«

In ko dekle le ne neha jokati, znova:

»Mamo bodo poklicali k sebi in očeta v nedeljo
po nauku. Boš videla, da pojde!«

Liza ga pogleda z objokanimi očmi.

»Ne verjamem, Klemen; oče ne bodo odnehali!«

»Morda bodo, če jim gospod povedo...«

»Kaj povedo?«

»No, saj veš...«

»Kaj?«

»No, veš, kako daleč je z nama,« izdavi fant.

Dekle vtrepeta:

»Si jim povedal?«

»Sami so ugenili!«

»Jezus!« plane dekle znova v jok. Čez čas:

»In kaj so dejali?«

»Da morava jutri oba k spovedi!«

»Jaz sem že bila.«

»Potlej pa moram iti sam.«

»Le pojdi, Klemen, ti bo lažje. Meni je tudi. Toda
oče, kaj poreko oče?«

»Kar hočejo! Meni je vseeno!«

»Ah, Klemen, tako se bojiš!«

»Kaj bi se bala, Lizika! Poglej, naj se postopi
kdo!« se postavi fant prednjo, stisne pesti in dvigne
roke, da počijo krepki sklepi. Dekle se zastrmi vanj.
Oči ji blešče.

»Lizika!« plane fant in jo hoče dvigniti od tal k
sebi.

Življenje in delo pisatelja Slavka Savinška

Dopolnitev življenjepisa

Črt Sinkovec, glavni in odgovorni urednik revije
BOREK, ki je že pred leti zbiral podatke o pokoj-
nem pesniku in pisatelju Slavku Savinšku, nam je
poslal citirano dopolnitev njegovega življenjepisa za
kar se mu iskreno zahvaljujemo.

»S pomočjo njegovega sina, kiparja Jaka Savin-
ška, pisatelja Vladimirja Bartola in slikarja Ivana
Čarga, ki so že vsi pokojni, sem ugotovil, da je bil
Slavko Savinšek ustreljen na Banjici 11. avgusta
1942. Presenetljivo naključje pa je, da je bil istega
dne od Nemcev ubit v Šentvidu pisatelj Tone Čufar
— obadva Jeseničana.

Njegova povest Peter Križ ni ostala v rokopisu,
ker je leta 1929 izhajala pod naslovom Peter Križ
in njegove nadloge v reviji Družina v Gorici. To je
bil edini in zadnji slovenski mesečnik, ki je izhajal
od aprila 1929 do septembra 1930 v Gorici. Urejal
ga je nekaj časa Engelbert Besednjak, nato pa dr.
Janko Kralj. Izhajati je začel z izrecnim Mussoli-
njevim dovoljenjem, seveda toliko časa, kolikor je
ustrezalo političnim koristim, oziroma toliko časa,
kolikor je bila za Italijane potrebno prijateljstvo
jugoslovanske vlade.«

Slavko Savinšek

Grče

(2)

solze. Nato ugasne luč, stopi po škripajočih stop-
nicah v prvo nadstropje, prižge pred križanim sve-
tilko, pa se zgrudi predenj na kolena in vroče mu
privre iz srca na ustnice: Miserere mei... Usmili
se me, gospod...

Mladi Vršan se kakor pijan opoteka v pot in jo
komaj razloči pred seboj. Strašno divja v njem in
grize: sram in ponižanje, izjalovljeno upanje in vro-
ča mlada ljubezen. Kako je stal pred župnikom,
kakor mlad šolarček, in se dal ošteti, da bi bil
zinil besedico nazaj. Pa duhovni gospod so pač tak:
renče, in ihtavi so, a je vendar toliko mehko in
dobrote v njih. Zanj se zavzemajo že dve leti in za
Lizo, da bi očeta pregovorili, naj jima puste skupaj.
Baš za danes je upal Klemen tako za trdno, da se
jim bo posrečilo pregovoriti trdega očeta. Že sta z
Lizo delala načrte, kako si bosta uredila dom, kako
bosta srečna. In ni ga vzdržalo, moral je iti pobarat
župnika. Liza mu je obljubila, da ga počaka, naj se
oglasí, ko se bo vračal domov. Tako poln upanja
je hitel dol v vas! Zdaj pa, ko se vrača strt, kakor
omotičen od bolečine varanega upanja, kako naj
stopi k Lizi, kako ji pove, da sta upala zaman,
da sta sanjala o sreči prezgodaj?

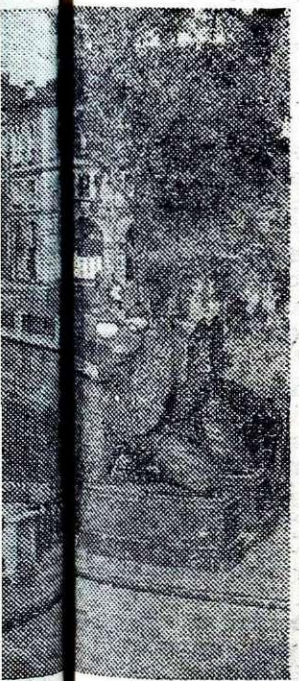
»Liza, Liza!« gori v fantu, ko je prekoračil Savo
in se zazrl v reber, strmo in od pomladnih voda še
spolzko in sklizko, da mora paziti na vsak korak.
»Liza, Liza!« zveni bolestno v njem, da mora zdaj
zdaj postati, da se vsaj malo umiri v njem srce,
ki mu tolče tako divje. Kako naj pogleda v oči, kaj
ji poreče, ko ga povpraša? O, da bi ji vsaj majceno
upanja lahko dal! Mano bodo vzeli gospod v roke.
Mana? Ah, Mana se boji, da ne bi Liza gospodinjala
namesto nje na Vršanovini. Zato podpihuje očeta.
Ni upanja! Pustil bi vse, šel na Jesenice v tovarno,
pa bi se z Lizo lahko vzela. Ali grunt pustiti, zem-
ljo domačo? Ki njegov pot cveti in kali in rodi na
njej, in so žulji na rokah samo iz ljubezni do nje!
Ne more, ne more! Tudi Liza neče, tudi njo drži
zemlja nãzaj.

Zavre in vzkipi v fantu, da se mora oprijeti mla-
dega debla ob poti. Nehote upogne debelo vejo in

premadež, in je posijalo
sonce, joške parade ni
bilo.

Tako končanem mimo-
hodu se napotili proti
avtom, ki so nas pripe-
ljali na novi dom hotel
Ukrajina. Organizirano smo
skozeste prehode v gruči
ljudi, ki avtobuse. Može
postopno odlično opravljali
svoje. Pri vsej tisti
gnečo hitro in varno
prisplo avtobusov.

Dokola smo se peljali po
eni glavnih ulic Mos-
kve, Prospekt Kolinji-
na. Tamo za to ulico je,
da sosem impozantnih
modernezobetonskih ne-
botičnik, na vsaki strani
po 8 ulica je široka pri-
bližno 10 metrov s pločnikom
vrednega štiripasovne ce-
ste in še zeleni park, ki
se vzdolž vse ulice.

Širok je okrog 15 m. Prehodi
so urejeni sila moderno, saj
se pešcu ni treba ozirati na
semaforje, ampak gre eno-
stavno skozi podvoze, da se
lahko izogne najhujšemu
prometu. Kljub semaforjem
pa na nekaterih najbolj
obremenjenih križiščih ure-
juje prometnik gručo vozil,
kajti učinkovitost človeške
roke se pa le ne da vedno
nadomestiti z avtomati.

Bližali smo se hotelu, ven-
dar to ni hotel kakršnega
smo bili vajeni v Leningra-
du, to je pravcata palača.
Rekel bi, da je sestavljen iz
treh delov. Srednji del je kot
nebotičnik, kjer se stolp kon-
čuje v obliki moderne kate-
drale. Z leve in desne sta
naslonjena dva manjša ne-
botičnika, njihova vrhova pa
dajeta videz manjših stolpov
neke utrdbe. In še ta dva
manjša nebotičnika imata ne-
koliko nižjo fasado, ki je
močno pomaknjena naprej,
tako, da se kaže sama stav-
ba v večstopenjskih etažah.
S stolpom vred dosega hotel
Ukrajina višino čez 300 m.
Taki stavb ima Moskva še
šest. Hotel sprejme več kot
2500 gostov. Je 29 nadstropen
in ima deset dvigal. Dvigala
so dvojne vrste. Hitra in po-
časna. Po mojem pri hitrem
dvigalu kaj kmalu dobiš mor-
sko bolezen, kako tudi ne,
saj se v manj kot pol minu-
te dvigne nekaj sto metrov
visoko.

V avlo prideš skozi nepre-
stano vrteča se vrata. Spod-
nji prostor oziroma avla je
cela dvorana, v kateri je trgo-
vina, prodajalna časopisov in
revij, okrepčevalnica in veči-
ka recepcija. V desnem krilu
pa je razsežna jedilnica. Naj-
prej smo oddali potne liste
in počakali na ureditev for-
malnosti. (nadaljevanje)

Konferenca ZKS Železarne sprejela sklepe

V petek, 28. junija je sekretar tovarniške konference ZKS Ludvik Kejžar sklical delovno sejo konference ZK, na kateri so obravnavali predlog sklepov, katere je podrobno utemeljil in razložil član sekretariata TK ZKS Ivo Ščavničar. Njegovo obrazložitev v nadaljevanju objavljamo, zaradi izredne aktualnosti pa še enkrat objavljamo tudi sklepe. V razpravi so z nekaterimi podkrepitvami sklepov sodelovali dipl. inž. Ivo Arzenšek, Ivan Tušar, Drago Košir, sekretar občinske konference ZKS Pavel Lotrič in glavni direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc.

Predlog sklepov je v osnovi predlog stališč ZK do obravnavanih vprašanj. Navedena področja problemov so bila vsebina razprave, referata in poročila na volilni konferenci ZK. V predlogu so zajeta stališča 17. seje predsedstva ZKJ, 20. in 21. seje CK ZKS in 2. kongresa samoupraviteljev. Preden je bil sprejet predlog, so osnutek sklepov obravnavali:

- sekretariat
- komisija za sklepe
- posamezni strokovnjaki
- komite.

To pa ne pomeni, da ni več pripomb. Želimo jih čim več.

Sklepi so razdeljeni na štiri področja. Prvo področje obravnava odnose v ZK, njeno vlogo, organiziranost in aktivnost.

Kot že rečeno, navajamo bolj stališča in metode dela, kako bomo posamezno nalogo opravili. In če te sklepe sprejememo, potem bomo morali po prvi grupi vprašanj v prvi vrsti:

— kadrovske ureditve oddelke ZK, sindikalne odbore, mladinske aktive, predvsem pa samoupravne organe. Menim, da ni treba posebej poudarjati, da smo mi nosilci tega družbenega reda, zato ne smemo in ne bomo izpustili iz rok položajev, kjer se prav o tem družbenem redu odloča. Če smo nekaj let nazaj na tem področju popustili, moramo to napako popraviti. Zato je v tem smislu potrebno razumeti navedene sklepe. Za taka stališča bomo verjetno doživljali kritike, toda na kritike bomo jasno in nedvoumno odgo-

varjali. Ta naloga pa zahteva odločne in odgovorne člane ZK, ne karieriste in špekulante, temveč pogumne, poštene borce-revolucionarje. Zato stališča navedena v drugi točki prve grupe ne smemo vzeti kot kampanjo ali tako imenovano čistko, temveč kot logično posledico aktivnosti ZK.

Tako delo pa zahteva načrtne usmeritve programsko preciziranega dela. Tudi različne oblike, za katere je treba vedeti, da niso šablonizirane, se pri izbiri teh oblik ne smemo ustavljati pri formalnih vprašanjih. Moramo pa biti dosledni pri določanju vsebine. Tudi problem kadrovanja mladih članov ne sme biti formalnost, temveč sistematična akcija, pri kateri moramo imeti zelo tanek posluh, ločiti karieriste od resnično prizadevnih graditeljev naše samoupravne družbe. Izvrševanje svojih delovnih dolžnosti in ugled med sodelavci morata biti glavni kriteriji za vstop v ZK.

In kot zadnje vprašanje prvega poglavja je idejna vzgoja. Morali bomo žrtvovati nekaj prostega časa in sredstev za to vprašanje. Zavedati se moramo, da brez revolucionarnih idej ni revolucionarnih akcij. Naša politična stališča se ne morejo in ne smejo oblikovati na nepoznavanju ali na slabem poznavanju teoretičnih osnov in materialnih resnic, ker bomo postali partija vodenih in ne vodilna partija. To pa vsekakor nečemo in ne bomo dovolili. Zato je naloga članov ZK, idejno se usposabljanje enakovredna ali celo

pred vsemi ostalimi nalogami.

Druga grupa sklepov oz. stališč se nanaša na gospodarsko krepitev našega podjetja oz. gospodarskega položaja na sploh.

— Zavedati se moramo, da stališča ZK in njena vodilna vloga ne bodo sprejeta in priznana, če to ne bo vidno na stalnem napredovanju gospodarskega položaja, na stalni rasti družbenega standarda delovnega človeka.

Konferenca je nedvoumno nakazala pot, po kateri naj to dosežemo. V prvi vrsti je tu integracija. Nas komuniste motijo tista vedenja nekaterih odgovornih voditeljev, iz katerih se očitno vidijo lokalistične tendence. To se opaža tudi pri komunistih.

Odločno povejmo in zahtevajmo:

— hočemo močno in čvrsto organizirano podjetje

— hočemo ustrezno mesto v slovenskem in jugoslovanskem gospodarstvu

— hočemo jasno definirani perspektivni program z vsemi njegovimi pozitivnimi in negativnimi posledicami,

— zahtevamo več razlage o bodočem razvoju,

— zahtevamo, da se prisluhne vsem predlogom in kritikam ter da se nanje odgovarja.

Ne bomo dovolili, da bi se o vsaki naši investiciji govorilo kot o »zafurani«, ker to dezorientira in demobilizira našega delovnega človeka. To nas pripelje do zahtev po ustreznem vodilnem kadru.

Predlagani tretji sklep v drugi grupi je v osnovi izražena zahteva ZK o bodoči kadrovske politiki. Iz njega pa odseva tudi to, da ne bomo tihi, če se nekdo ne bo vedel tako, kot čas in družbena ureditev zahteva. Pri tem pa moramo ločiti tiste, ki se lojalno vedejo do družbene ureditve in predvsem skrbijo za strokovna vpraša-

nja od tistih, ki načrtno iščejo sredstva in metode, kako potencirati naše slabosti ter čim bolj vplivati na nerazpoloženje delavcev.

Temu se priključuje tudi vprašanje odgovornosti. Menimo, da gre za dve zelo znani vprašanji:

a) medsebojna podelitev odgovornosti in pravic, kar je treba doseči z boljšo organizacijo dela in za kar lahko rečemo, da se na tem v našem podjetju dela, čeprav počasi in

b) odgovornost za izvajanje dogovorov na širšem področju. Tu se dostikrat postavlja vprašanje, kdo mora biti prvi dosleden: »oni zgoraj« ali »mi spodaj«, partner do nas ali mi do njega. Trdim, da oboji, toda nekdo mora začeti. Začnimo torej in zahtevamo, naj bodo tudi drugi taki.

V tretji grupi so obdelana nekatera vprašanja s področja samoupravljanja. Na konferenci je ponovno izšlo vprašanje materialne osnove samoupravnega sistema in to predvsem za svete delovnih enot. Predlagani sklep je treba razlagati tako, da je svetom delovnih enot potrebno dati na voljo vse tiste podatke, ki vplivajo na ekonomski položaj delovne enote in podjetja kot celote in na katere imajo oni kot člani te enote vpliv. Pri tem je treba biti previden in dosleden pri razlagi o zahtevah po samostojnosti del. enot in ne pozabiti, da je samostojnost relativna, to je vedno v okvirih delovnih skupnosti. Tudi drugi sklep tretje grupe nalaga nam članom ZK zelo obsežno in odgovorno delo. Tu gre za učinkovit vpliv ZK na politiko dela samoupravnih organov ali z drugimi besedami na politiko vodenja podjetja. Gre za odgovornost, ki jo imamo do nenehne idejne krepitve in organizacijske utrditve organov samoupravljanja ter razreševanja vseh konfliktov, ki tu nastajajo in s katerimi se moramo nenehno spoprijemati in razčiščevati. Zato bo komite iskal najrazličnejše metode, da bi to dosegli.

ZK mora prav z vplivom in s svojimi objektivnimi stališči pri razreševanju teh konfliktov utrditi svoj ugled in si pridobiti spoštovanje vseh delovnih ljudi. To pa ni lahko, zato tudi naša naloga ni lahka.

Tretji sklep te grupe nas obvezuje, da preidemo plovce našega podjetja in da se bolj intenzivno brigamo za to, kar se dogaja okoli nas, predvsem pa v komuni. Tudi na tem področju naša odgovornost ni manjša od prejšnje. Zato se moramo do teh vprašanj obnašati tako, kot do vprašanj v podjetju. Gre predvsem za probleme preskrbe, socialnega zdravstva, v prvi vrsti pa bi nas, komuniste, morala skrbeti vzgojna vprašanja.

Četrta grupa sklepov se nanaša na socialne probleme članov kolektiva. Vsebinsko teh je verodostojen odraz zahtev konference. Morali bomo včasih koga prepričati, da niso važni samo stroji, temveč v prvi vrsti človek in pogoji dela za tega človeka. V stališčih ne zahtevamo, da je treba vse naenkrat rešiti, toda ne bomo mogli dovoliti, da gradimo objekte z več deset milijardno vrednostjo, ob tem pa ne poskrbimo za zdrave pogoje dela in ustrezne garderobe, kot je bil naveden primer za vzdrževalce na Beli in podobno.

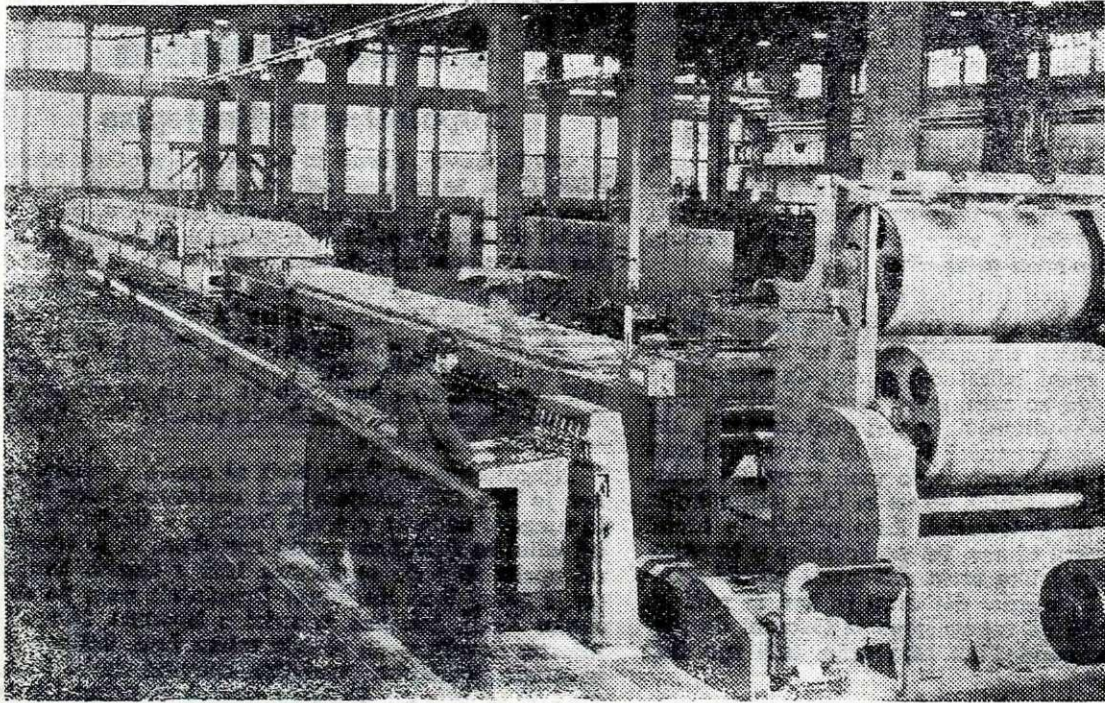
Skrb za strokovno rast članov kolektiva mora biti nenehno prisotna v našem delu. V drugem sklepu četrtega poglavja ne gre za formalni program, gre v prvi vrsti za politiko do tega vprašanja, ki je bila vsa leta po vojni več ali manj premalo učinkovita. Gre tudi za to, da ustvarimo take pogoje študija in strokovnega usposabljanja, ki bodo nudili realne možnosti članom kolektiva za uresničitev njihovih želja in sposobnosti za strokovno izobrazbo.

Na to se navezuje problem migracije delovne sile ter relativno nerealen procent migracije strokovnega kadra. Komite meni, da je bolje delati na odstranjevanju vzrokov, ki povzročajo migracijo, kot pa jokati za »zdomci«, pri tem pa dostikrat pozabiti na delavca, ki je ostal v podjetju in še naprej požrtovvalno dela pod pogoji, ki jih imamo.

Konferenca tudi meni, da je zadnji čas, ko moramo bolj odločno pristopiti k reševanju stanovanjskega problema, tudi za to, ker nam to materialni položaj podjetja omogoča. Predlagani četrti sklep je treba razumeti kot zahtevo vsem podjetjem, ustanovam in družbenopolitičnim organom občine po združitvi naporov za rešitev perečih socialnih vprašanj, v prvi vrsti pa stanovanjskega problema. Menimo, da Železarne ne more biti edini investitor stanovanjske izgradnje ter na ta način prepuščati del akumulacije ostalih podjetij za preplačevanje strokovnega kadra, ker to negativno vpliva na rezultate dela in razpoloženje našega delovnega človeka. Zato si bo vodstvo ZK prizadevalo realizirati predlagane sklepe po tem vprašanju.

In končno pod peto točko ponovno aktiviramo sklepe prejšnjih konferenc, ki so še aktualni in zaradi tega obvezni za člane ZK.

Iz vsega predlaganega izhaja, da bo ZK prisotna povsod tam, kjer živi in dela delovni človek, član našega kolektiva, se bori za njegov odločujoč vpliv na vseh področjih družbenega dogajanja.

Nova žarilna peč za hladno valjano dinamo pločevino (zapis na 7. str.)

SKLEPI

volilne konference Zveze komunistov železarne Jesenice

Uvod

Konferenca ZK železarne Jesenice je na svoji seji, poleg volitev organov konference, še razpravljala:

- o razmerah in odnosih v Zvezi komunistov, njeni vlogi, organiziranosti, enotnosti akcije in povezanosti komunistov z delovnimi ljudmi;

- o nalogah s področja nadaljnje krepitve gospodarskega položaja Železarne, združenega podjetja Slovenske železarne in gospodarstva občine;

- o nalogah s področja nadaljnje krepitve samoupravnega sistema v podjetju in

- o socialni problematiki članov kolektiva.

Konferenca je razpravljala tudi o sklepih 17. seje predsedstva ZKJ, 20. in 21. seje CK ZKS, o sklepih 2. kongresa samoupravljalcev, jih odločno podprla in sprejela, ker odražajo pričakovanja in razpoloženje članov kolektiva železarne Jesenice.

Komunisti železarne Jesenice sprejemamo omenjene sklepe kot osnovo za delo Zveze komunistov v Železarni ter mobilizacijo vseh ostalih naprednih delavcev našega podjetja. Sprejeti sklepi volilne konference so samo prilagoditev omenjenih sklepov našim razmeram in odraz zahtev navedenih v referatih in razpravi konference.

Da bi odpravili slabosti v delu osnovne organizacije Zveze komunistov Železarne in pomanjkljivosti na političnem in ekonomskem področju v kolektivu ter uresničili vlogo Zveze komunistov, ki nam jo narekuje sedanje obdobje, konferenca sprejema naslednja stališča in sklepe:

I.

Kljub vidnim uspehom, ki jih je dosegla ZK od zadnje volilne konference, predvsem na področju stabilizacije gospodarstva, integracije slovenskih železarn, predvsem pa na poglobljanju sistema samoupravljanja, ne moremo biti zadovoljni z vlogo ZK v Železarni. Zato bo vodstvo OO ZK v svoji mandatni dobi delalo:

1. Na organizacijski utrditvi ZK.

To utrditev nameravamo doseči s kadrovsko okrepitevijo vodstev oddelkov ZK, z večjo aktivnostjo članov ZK v sindikalni organizaciji, mladinski organizaciji, organih samoupravljanja in drugih družbeno-političnih organizacijah v občini.

2. Z odstranitvijo iz članstva ZK vseh tistih, ki niso pripravljene sprejeti sklepe in odgovornosti, ki jih nalaga sedanji čas članom ZK. V ta namen so vodstva oddelkov ZK in komite dolžni izdelati programe dela za letošnje leto in kasneje za leto 1972.

4. Z uvajanjem različnih oblik dela prek komisij, delovnih grup, aktivov komunistov ter v skupnih akcijah s sindikatom in mladinsko organizacijo ter organi samoupravljanja. V ta namen bo komite izdelal konkretne predloge in jih posredoval konferenci v razpravo in potrditev.

5. S kadrovanjem mladih članov kolektiva v Zvezi komunistov. Kadrovanje mladih članov kolektiva mora biti sestavni del programov dela vseh vodstev ZK Železarne.

6. Z organiziranimi razpravami o pomembnih družbeno-političnih ter ekonomskih vprašanjih ter sklepih in stališčih višjih organov ZK. V ta namen je komite dolžan pripraviti ustrezno pismeno gradivo, v določenih primerih pa poskrbeti za predavanje ali seminarje.

II.

Ekonomski položaj Železarne se je kljub vsem težavam vidno popravil in je mnogo boljši, kot je bil po volilni konferenci pred dvema letoma. K temu so pripomogle nekatere družbeno ekonomske spremembe, integracija slovenskih železarn, predvsem pa napor kolektiva podjetja pri uresničevanju stabilizacijskega programa. Kljub temu komunisti ne moremo biti zadovoljni z doseženimi rezultati in moramo še naprej delovati na izboljšanje ekonomskega položaja Železarne. To bomo dosegli:

1. Z delom na nadaljnjem razvijanju integracijskih procesov slovenskih železarn. V ta namen bo vodstvo ZK ŽJ zahtevalo od svojih članov, ki so v organih samoupravljanja in od strokovnih služb, da bolj intenzivno delajo na razvijanju tistih dejavnosti, ki so ključnega pomena za nadaljnjo strokovno in ekonomsko rast metalurgije v Sloveniji. Predvsem je treba delati na preprečevanju lokalističnih teženj, ki dostikrat tak razvoj zavirajo.

2. S programom razvoja podjetja.

Zveza komunistov bo prek svojih članov, ki delajo v organih samoupravljanja in strokovnih službah, zahtevala od vodstva podjetja, da pospešeno dopolnjuje koncept srednjeročnega in dolgoročnega razvoja podjetja in z njim tekoče seznanja kolektiv ter pospešeno dela na njegovi realizaciji. Pri tem je treba upoštevati načrt razvoja slovenskega gospodarstva ter odločno postaviti naše zahteve v okviru tega načrta. Komite OO ZK ŽJ bo skrbel za organizirane razprave o gospodarskem razvoju Železarne z namenom, da oblikuje svoja stališča po teh vprašanjih. Pri uresničevanju svojih stališč bo mobiliziral in vključeval ves delovni kolektiv.

3. S kadrovsko utrditvijo vodilnih delovnih mest od delovodij do direktorjev. Stališče konference je, da vodilni delavci, ki odklanjajo ali se pasivno vedejo do družbeno-politične smeri našega razvoja, ne morejo ostati na teh delovnih mestih, ker nimamo garancije za uspeh njihovega dela in za zadovoljstvo delavcev, ki so pod njihovim vodstvom. Zato konferenca Zveze komunistov železarne Jesenice vztraja na tem, da se na vodilna delovna mesta izbirajo taki delavci, ki bodo vsestransko delali na razvijanju družbenega sistema. Poudarjamo, da gre tu predvsem za smotno in jasno orientirano kadrovsko politiko, ki so jo strokovne službe dolžne izvajati.

4. Z zaostritvijo osebne odgovornosti vseh vodilnih oz. vseh članov kolektiva, v prvi vrsti članov ZK.

Zveza komunistov ne bo tolerirala neodgovornega odnosa do izvajanja sklepov in dogovorov, še manj pa izigravanje dogovorov na kateremkoli nivoju samoupravljanja. V ta namen bomo prek sestankov oddelkov in namensko sklicanih aktivov komunistov seznanjali člane s stališči ter tako formirali enotno stališče ZK do teh dogovorov in se dosledno zavzemali za njih uresničitev.

III.

Pri razvijanju samoupravnega sistema je bil narejen viden napredek. Izdelan in uveden je tak sistem, ki omogoča aktivno sodelovanje velikega števila članov kolektiva, tako v organih samoupravljanja na vseh nivojih od združenega podjetja Slovenske železarne do delovne enote v podjetju oz. do obrata. Celotno več, omogočen je neposredni vpliv proizvajalcev prek sestankov delovnih skupin. Kljub temu konferenca ugotavlja, da doseženi rezultati v vsebinskem pogledu dela organov samoupravljanja niso zadovoljivi. Najbolj vidno je to pri organih samoupravljanja v delovnih enotah. Splošna ugotovitev za vzrok takega stanja je v glavnem pri premajhni materialni osnovi teh organov. Zato si bo Zveza komunistov prizadevala, da:

1. Se z okrepitevijo materialne osnove samoupravljanja, predvsem svetov delovnih enot, vsebinsko izpopolni sistem samoupravljanja in ga postavi na tisto mesto, kamor spada. V ta namen bo komite prek svojih članov v organih samoupravljanja in strokovnih službah zahteval od vodstva podjetja, da intenzivneje dela na organizacijski ureditvi tistih področij in služb, ki bodo omogočile vsebinsko obogatitev dela organov samoupravljanja.

2. S stalnim spremljanjem in analiziranjem dela organov samoupravljanja, izvajanjem njihovih sklepov in odnosa strokovnih služb in posameznikov do le-teh. V ta namen bo komite OO ZK ŽJ razvil različne oblike dejavnosti, in to: komisije pri komiteju, delovne grupe članov konference, ki bodo sodelovale z istoimenskimi skupinami pri sindikatu, mladini in samoupravnih organih ter aktivne komunistov samoupravljalcev in vodilnih delavcev. Komite bo tako zbrala podatke in stališča obravnavala, jih posredovala konferenci v obravnavo in potrditev. Za realizacijo tako sprejetih stališč bo ZK mobilizirala ves delovni kolektiv.

3. Z razširitvijo vpliva samoupravljalcev izven železarne Jesenice oz. združenega podjetja Slovenske železarne. Tu predvsem mislimo na samoupravne organe v okviru občine. Komunistom ŽJ ni vseeno, kako dela vrsto podjetij in ustanov ter družbeno-politični in samoupravni organi občine, ki neposredno vplivajo na razpoloženje članov kolektiva in delovnih ljudi na sploh. V ta namen bo komite OO ZK ŽJ spremljal delo le-teh in prek svojih članov ZK, ki sodelujejo v teh organih, posredoval stališča ZK Železarne. Na ta način bomo pomagali krepiti vlogo samoupravnega sistema v širšem merilu in uresničevali upravičene zahteve in pričakovanja ljudi.

IV.

Razmere po letu 1968 so od našega delovnega kolektiva zahtevale, da vlaga maksimalne napore za krepitev materialne osnove tovarne, ki se je znašla v težkih razmerah. Zaradi tega smo se zavestno odrekli investiranja v družbeni standard. Celotno več, odrekli smo se delu OD, kakor tudi investicijam v sanacijo nekaterih manj nujnih pa vendar potrebnih investicij za izboljšanje pogojev dela.

Konferenca meni, da doseženi uspehi na gospodarskem področju omogočajo bolj smelo usmeritev k urejanju omenjenih problemov. Zveza komunistov si bo prizadevala rešiti ta vprašanja:

1. Z zahtevo po namenski usmeritvi večjih sredstev v investicije za ureditev in izboljšanje pogojev dela. Za uresničitev tega bo prek svojih članov v samoupravnih organih in strokovnih službah zahtevala izdelavo srednjeročnih in kratkoročnih programov ter sprejem sklepov, ki bodo omogočili uresničiti navedeno zahtevo. Zveza komunistov ne bo dovolila, da bi se zane-marjala vprašanja delovnega človeka. Zavzeto bo delala na tem, da se sanirajo ali odstranijo neurejena, fizično težka in zdravju škodljiva delovna mesta in pogoji dela.

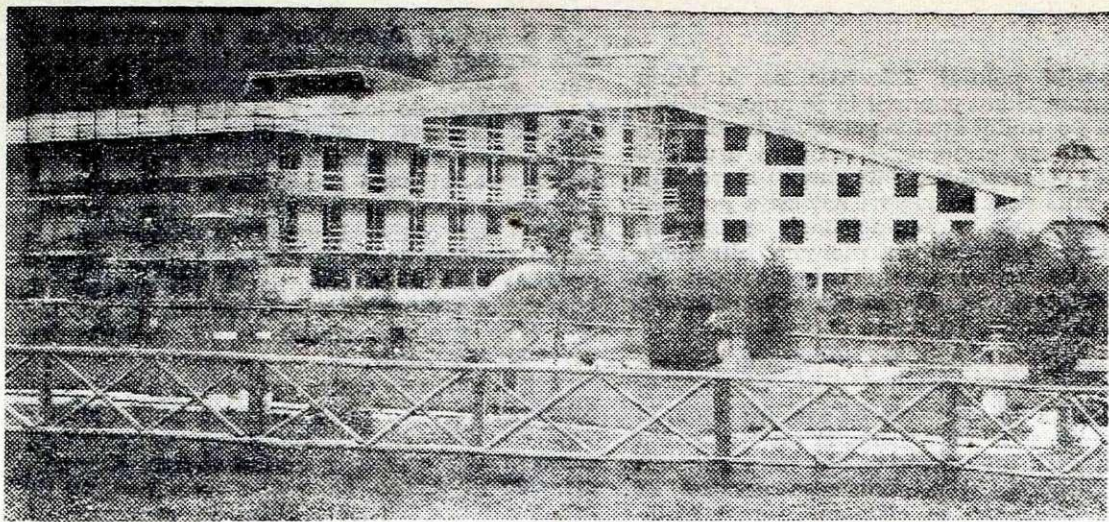
2. Z namenskimi usmerjanjem sredstev za splošno — družbeno in strokovno izobrazbo delovnih ljudi. ZK ŽJ bo preko svojih članov v organih samoupravljanja in strokovnih službah zahtevala izdelavo dolgoročnega programa kadrovske politike ter se borila, da bo ta program odražal politiko gospodarskega in družbenega razvoja ter politiko Zveze komunistov. Potrebno je zagotoviti strokovno rast sposobnih delavcev, dijakov in študentov, najsibo v tovarni ali jese-niškem okolišu.

3. ZK bo vztrajala na odkrivanju in odstranjevanju vzrokov, ki vplivajo na migracijo delovne sile, predvsem strokovnega kadra. Zahtevala bo, da se uredijo materialni in organizacijski pogoji za večjo navezanost strokovnega kadra na Železarno.

4. Z zahtevo po namenski usmeritvi večjih sredstev za gradnjo družbenega standarda, v prvi vrsti za stanovanjsko izgradnjo. ZK bo vztrajala na tem, da se izdela ustrezen program za sanacijo stanovanjskega problema z vsemi možnimi oblikami financiranja in gradenj. ZK bo delala na tem, da se družbeni standard na Jesenicah prične reševati v okviru enotne občinske politike, pri čemer pa morajo sodelovati vse delovne organizacije, odvisno od svoje ekonomske moči in razvojnih teženj. ZK bo vztrajala tudi na reševanju drugih perečih problemov s področja družbenega standarda, v prvi vrsti varstva otrok zaposlenih mater ter rekreacijskih objektov za člane kolektiva.

V.

Predlagana stališča in sklepi predstavljajo le dopolnitev sklepov ter stališč, sprejetih na prejšnjih sejah konference ZK ŽJ, ki jih tukaj ne ponavljamo, čeprav so še aktualni ter za vse komuniste obvezni.

Hotel »Central«, ki ga v Kranjski gori gradi gostinsko podjetje Gorenjka, je dobil svojo končno obliko. Delavci SGP Sava se prizadevajo, da bi bil do nove zimske sezone nared. V njem bo prostora za 240 gostov. B.

Za ureditev gospodarstva v občini

Na ponedeljkovi seji obeh zborov Skupščine občine Jesenice, ki je obsegala kar 13 točk dnevnega reda in je zato trajala celih pet ur, je bila osrednja točka razprava o programskih izhodiščih za uresničevanje nalog v zvezi z ekonomsko politiko in stabilizacijo v letu 1971. Potreba po širši družbeno politični akciji pri izvajanju osnovnih ciljev stabilizacije in z reformo postavljenih principov družbeno gospodarskega razvoja, zavezuje tudi našo skupščino, da izoblikuje lasten akcijski program.

Kot je bilo rečeno na seji skupščine bodo morale enake programe sprejeti tudi nekatere večje delovne organizacije v občini, programska izhodišča pa so sestavni del smernic razvoja gospodarstva občine za leto 1971. Predsednik skupščine France Žvan je k osnutku predlagal nekatere dopolnitve, ostali sodelavci pa so v celoti podprli programska izhodišča. Glavni direktor Železarn je povedal, da so v Železarni že naredili stabilizacijski program, ki predvideva v drugem polletju letošnjega leta povečati izvoz, zmanjšati uvoz surovin, uvesti proizvodnjo nekaterih novih proizvodov, odločili pa so se tudi povečati sredstva za stanovanjsko izgradnjo, pri čemer je apeliral, da naj bi poskušali v občini doseči približno enake napore vseh, za rešitev stanovanjskega problema.

V drugi točki dnevnega reda so odborniki potrdili zaizdatni načrt komunalnega centra na Plavškem travniku, kjer naj bi imele svoje proizvodne hale Kovinar, SGP Sava, Zarja, skladišče Kovinotehna, zgradili in uredili pa naj bi še carinska in konsignacijska skladišča. Odborniki so bili pri tem le mnenja, da bi morali upoštevati bližino bolnice in ne postavljati take industrije, ki bi s hrupom in zaprašenostjo preveč ogrožala bolnico in bolnike.

Po odmoru so odborniki najprej izglasovali, da sta predvidena gradnja bencinske črpalke v Podkorenu ter razširitev in rekonstrukcija stikalnice 110 KV električnega omrežja v Mostah v splošnem interesu. Pri tem pa se je razvila precej burna razprava o tem, da je vse več primerov, ko je treba objekte razglašati kot objekte splošnega interesa in s tem dati možnost poznejše raziasitve zcm-

lišča. Odborniki so želeli vedeti, kakšni so bili pogoji prodaje in zakaj se obe stranki nista mogli sporazumeti. Prav zaradi tega so začasno odložili razpravo o razglasitvi splošnega interesa treh igralnih polj golf igrišča v Lescah na zemljišču Antona Dolarja z Vrbe.

V nadaljevanju seje so odborniki dokončno potrdili zaključni račun občine za lansk leto, saj služba družbenega knjigovodstva ni ugotovila nepravilnosti. Potrdili so odlok o oprostitvi plačila občinskega prometnega davka od otroške konfekcije in obutve. Ti predmeti so oproščeni že zveznega in republiškega prometnega davka, oprostitve pa so sprejele tudi nekatere druge občine. Odlok bo veljal od 1. septembra dalje.

Nadalje so odborniki zavrnili prošnjo Jožeta Koširja za vrnitev nacionaliziranih prostorov, v katerih sta poslovalnici Modna oblačila in Parfumerija, železarni Jesenice pa izdali garancijsko izjavo s katero bo lahko najela pri Jugobanki kredit v višini 2 milijona novih dinarjev za sofinanciranje kulturno-sportne hale Podmežakljo. Z odlokom so ukinili sklad za financiranje kulturno prosvetne dejavnosti, saj je vse ob-

veznosti prevzela novoustanovljena kulturna skupnost, spremembo pa so naredili tudi v kadrovskem sestavu sklada za izobraževanje strokovnih kadrov.

Daljša časa pa so se odborniki zadržali pri predlogu Zveze združenj borcev NOV občine, za ustanovitev muzeja revolucije na Jesenicah. Nihče od razpravljalcev ni bil proti ustanovitvi muzeja, vendar so bili mnenja, da je potrebno pred kakršnokoli dokončno odločitvijo pripraviti podrobnejše podatke o tem, katera rešitev bi bila smotrnejša: ureditev Kosove graščine ali gradnja novega objekta, v katerem bi bil muzej in razstavnici prostori. Treba bi bilo urediti vprašanje vzdrževanja muzeja; glede na to, da mora muzej obsegati vsaj področje delovanja jesenjsko-bohinjskega odreda, je treba dobiti soglasje Radovljanske občine, končno pa je treba pripraviti tudi program zbiranja potrebnega denarja.

Ob koncu seje so odborniki opravili še nekatera imenovanja in razrešitve: za novega sodnika občinskega sodišča na Jesenicah so imenovali Marijo Rozman, sedaj zaposleno v Kočevju, po odhodu sedanjega komandirja milice Alojza Eitežnika na novo delovno mesto, so za komandirja milice na Jesenicah imenovali Jožeta Vendramina, za njegovega pomočnika pa Milana Magazina. T. L.

Programska izhodišča SOB Jesenice za uresničevanje nalog v zvezi z ekonomsko politiko in stabilizacijo v letu 1971, bomo v celoti objavili v prihodnji številki.

Počitniški dom na Mežaklji spet odprt

Prav letos mineva 20 let od kar je bil s prostovoljnimi delom članov našega kolektiva dograjen počitniški dom Železarn na Mežaklji. Tudi finančna sredstva in opremo za eno stavbo je prispeval kolektiv naše Železarn. Počitniški dom na Mežaklji je dolgo vrsto let služil našim sodelavcem za oddih in razvedrilo, saj so bili organizi-

rani številni izleti pa tudi ob nedeljah popoldne je bilo na Mežaklji vedno dovolj gostov, med njimi največ jesenjskih delavcev. Pozneje je dom na Mežaklji sprejela v oskrbo univerza v Ljubljani, od lanskega oktobra pa je bil dom zaprt.

V prihodnjih dneh bodo počitniški dom spet

odprli. V oskrbo ga je prevzel prejšnji upravnik Bogo Ribezel in bo tako spet na voljo občanom Jesenic, zlasti pa našim sodelavcem, ki bodo tako kot pred leti prihajali na Mežakljo. Sindikalni odbori bodo imeli spet priliko, da občasno organizirajo izlete in članom kolektiva nudijo nekaj ur prijetnega razvedrila.

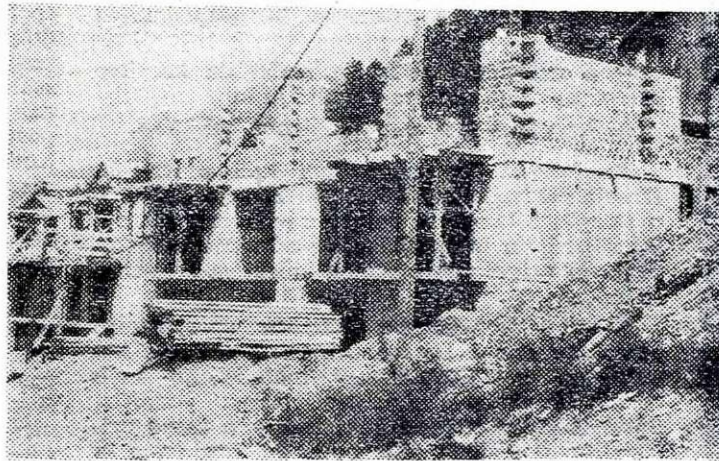
4. julija v Brestanici

Na dan borca — 4. julija bo na gradu v Brestanici osrednja slovenska proslava slovenskih pregnancev, ki bo obenem posvečena tudi trideseti obletnici vstaje slovenskega naroda in prvim množičnim izgonom Slovencev v Srbijo, Bosno, Hrvatsko in Nemčijo. Ob tej slovesnosti bo podeljen tudi domicil slovenskemu bataljonu 1. krajiške brigade, v kateri so med NOB delovali slovenski izgnanci, ki so se kot borci in aktivisti vključili v narodnoosvobodilno gibanje zunaj Slovenije.

Da bi omogočili sodelovanje na proslavi čimvečjemu številu izgnancev, borcev NOB in vsem občanom, bodo 4. julija vozili v Brestanico posebni vlaki. Z Jesenic odhaja vlak v nedeljo, 4. julija 1971 ob 6.30. Vlak bo imel postanke na vseh železniških postajah do Ljubljane. Povratek iz Brestanice bo ob 17.20. Cena prevoza v obe smeri je 17,10 din.

Vsi, ki žele 4. julija v Brestanico, naj dvignejo vozne karte pri krajevnem odboru ZB NOV.

S sodelovanjem na proslavi bomo oživili spomine na tiste težke dni, ko so pred 30. leti Nemci nasilno odpeljali več sto Jeseničanov v pregnanstvo, obenem pa se bomo oddolžili vsem padlim udeležencem narodnoosvobodilne borbe.

Spomladi je SGP Sava v bregu za progo nižje od trgovine ob Tomšičevi cesti pričelo graditi dva stolpca, v katerih bo po 20 stanovanj. Glede na to, da je letos predvideno več denarja za nakup stanovanj, sta tudi stolpca hitreje pognala od tal. Stolpca zidajo za prodajo. Predvidevajo, da bosta vseljiva prihodnjo spomlad. B.

Sprememba šolskega okoliša — da ali ne?

Na torkovi seji sveta za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo pri Skupščini občine Jesenice, so največ časa posvetili razpravi o spremembi šolskih okolišev. V razpravi je bil predlog, da naj bi učence iz Hrušice od vključno drugega razreda dalje prešolali na osnovno šolo v Mojstrano. Pri tem bi otroci, ki bodo v novem šolskem letu obiskovali 8. razred, ostali še na šoli Prežihov Voranc. Navzoči so skrbno tehtali pozitivne in negativne strani odločitve. Na osnovni šoli v Mojstrani je dovolj prostora, na šoli bi dosti lažje uredili nekatera kadrovska vprašanja, učenci

bodo v bolj zdravem okolju poleg tega pa bo na šoli Prežihov Voranc na ta način mogoče uvesti tudi podaljšano bivanje učencev na šoli. Od negativnih strani so omenjali edino tradicijo, tako da lahko rečemo, da je dosti več pozitivnih momentov. Seveda bo verjetno dosti ugovorov in negodovanj staršev s Hrušice, vendar težave so bile tudi v preteklosti, ko so ukinjali ali spreminjali šolske okoliše v Ratečah, Martuljku, Planini pod Golico, Javorniškem rovtu in Blejski Dobravi. Danes pa so starši zadovoljni z narejeno spremembo.

Za približno 60 otrok s Hrušice nameravajo kupiti lasten avtobus, ki bi jih vozil v Mojstrano in nazaj. Na seji sveta so se zato odločili, da naj obe šoli pripravita boj izčrpana poročila in da se predlog predloži skupščini občine v dokončno odločitev.

Poleg tega so na torkovi seji dali soglasje k razpisu letošnjih Prešernovih nagrad, ki jih podeljujejo zaslužnim kulturnim delavcem na Gorenjskem, strinjali pa so se tudi z ustanovitvijo oddelka pedagoške gimnazije v okviru Kranjske gimnazije. L. T.

Spominska razstava umetniške fotografije Slavka Smoleja

Letos je preteklo že deset let od mnogo prezgodnje smrti mojstra umetniške fotografije in vzgojitelja strokovnih kadrov Slavka Smoleja. Ob tej obletnici je jeseniški foto klub Andrej Prešeren pripravil retrospektivno razstavo njegovih umetniških slik, ki so jo odprli v petek 25. t. m. v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah. Ko je predsednik Janez Žnidar pozdravil vse navzoče, med njimi tudi ženo in sestro pokojnega, glavnega direktorja Železarne mag. inž. Petra Kunca, predstavnike Foto-kino zveze Slovenije in kranjske fotoamaterje ter predstavnike javnega in kulturnega življenja Jesenic in navzoče člane foto kluba, je obširneje spregovoril o življenjski in umetniški poti Slavka Smoleja.

Slavko Smolej se je rodil pred 62 leti na Jesenicah. Po končani meščanski šoli na Jesenicah in srednjetechnični šoli v Ljubljani, je skoraj dve leti čakal na zaposlitev, ki jo je končno le dobil kot tehnični risar v takratni Kranjski industrijski družbi oziroma današnji Železarni, kjer ga je zatekla tudi okupacija. Pridružil se je narodnoosvobodilnemu gibanju in bil v letu 1942 tudi nekaj časa zaprt v begunjskih zaporih, kasneje pa se je priključil borcem jeseniško-bohinjskega odreda in sodeloval pri osvoboditvi Koroške. Po osvoboditvi je prevzel zelo odgovorno delo kot direktor metalurške industrijske šole na Jesenicah, ki jo je vodil vse do svoje prerane smrti leta 1961.

Poleg zavzetega poklicnega dela pri vzgoji mladih bodočih železarjev, je mnogo časa posvečal hoji v gore in zapisovanju lepote naše zemlje, naših ljudi in dogodkov na filmski trak. Z brezštevilnimi umetniškimi in dokumentarnimi fotografijami, se je že pred drugo svetovno vojno vpisal med najbolj aktivne in uspešne fotoamaterje na Jesenicah in v Sloveniji. Deloval je v okviru foto sekcije pri takratnem turističnem klubu Skala, kjer je leta 1933 dosegel tudi svoj prvi večji uspeh, ko je na razstavi umetniške fotografije, ki jo je priredila Skala dosegel prvo mesto. Zatem je dosegal uspeh za uspehom. Razstavljal je v Ljubljani, Zagrebu in Mariboru, leta 1936 pa se je prvič predstavil z umetniško fotografijo tudi v zamejstvu. Do leta 1941 je sodeloval na 16 domačih razstavah in na 104 razstavah v tujini.

Leta 1938 je mojster fotografije Slavko Smolej za neko ameriško revijo izjavil: »...želel sem, da bi vam te slike molče povedale kaj delam, kaj mislim in kako zelo ljubim življenje... in da je življenje kljub temnim senkam lepo, kot materina nežnost, ki objema šele rojenega človeka...«. Slavko Smolej se je v tem času včlanil v ljubljanski fotoklub, da bi si lažje utrl pot v svet. Kot član tega kluba, vendar pa še vedno Jeseničan, je leta 1937 razstavljaval v San Franciscu, kjer je bilo v posebni publikaciji, ki je ob tej priliki izšla zapisano: »...Razstava zgovorno priča o svojstvenem pomenu fotografije danes v svetu. Last je vseh narodov in

prav zaradi tega je v veliko pomoč pri zblíževanju med ljudmi, pri njih medsebojnem spoznavanju. To vlogo je v celoti opravila kolekcija fotografij Slavka Smoleja. Avtorju Smoleju je uspelo z lirčno poetično izpovedjo prikazati svojstvenost okolja v katerem živi. V Smolejevih fotografijah se zrcali resničnost nekega oboje, skratka življenje naroda iz katerega je avtor izšel. Ta ugotovitev nam obenem razodeva, kako važna je fotografija, kako tehtne so njene naloge glede na sredino iz katere izhaja. Mladi avtor Smolej, je s svojo edinstveno kolekcijo fotografij pridobil med posamezniki prvo nagrado in v svojem matičnemu klubu naslov najboljšega fotokluba na svetu...« Leta 1951 pa zasledimo v švicarskem almanahu naslednji zapis o Smoleju: »Smolej je znan zlasti po slikovnem upodabljanju človeka v njegovem delovnem okolju. V tej panogi spada med najindividualnejše specialiste na svetu. V svojih fotografijah uporablja izvirni tip slovenskega naroda. Smolejevo znanje emitira goloboka življenjska filozofija, njegova dela nosijo pečat velikega umetnika.«

Se bi lahko naštevati citate iz tujih in domačih virov o izredni Smolejevi zavzetosti in uspehih na področju umetniške fotografije. Govorijo najraje dejstva. Slavko Smolej je po osvoboditvi razstavljaval na 37 razstavah doma in 41 razstavah v tujini in sicer v 25 državah in na vseh kontinentih sveta. Že samo to da je dobil 24 nagrad, plaket in drugih priznanj za svoje umetniške fotografije doma in v svetu pove veliko. Razen tega je bil leta 1950 sprejet v Društvo slovenskih upodabljalajočih umetnikov, leto kasneje pa v Osijeku proglašen za mojstra umetniške fotografije. Najvišje priznanje pa je za svoje uspehe v mednarodnih salonih umetniške fotografije prejel leta 1957 od mednarodne organizacije FIAP v Švici, kjer so mu podelili naslov »Excellence FIAP«.

Mojster fotografije pa je svoj izreden uspeh dosegel tudi s svojo fotomonografijo »GORENJSKA V MIRU, TRPLJENJU, BORBI IN SVOBODI«, ki je izšla kmalu po osvoboditvi kot prva knjiga iz zamišljene serije treh

knjig, ki pa jo žal zaradi prezgodnje smrti ni mogel dokončati. Slediti bi morali še fotomonografiji o obnovi in izgradnji domovine ter o našem slovenskem človeku v svobodi. Slavko Smolej pa se je ukvarjal tudi z znanstveno fotografijo in barvno fotografijo. V svojem arhivu je hranil zelo natančno in strokovno urejene serije fotografij, ki so na primer dokazovale vpliv erozije na spreminjanje sveta, serije slik o odmiranju gozdnih površin in podobno. Znanse so tudi njegove serije barvnih diapozitivov s predavanji pod naslo-

vom Cvetje in obrazi naših gora oziroma Za cvetjem preko Karavank v Julijce in Razvoj železarstva na Gorenjskem, s katerimi je predaval v 54 različnih krajih Slovenije in katere še danes uporablja tehnični muzej jeseniške železarne ob raznih ekskurzijah in kulturna društva za razne prireditve.

Nemogoče je v kratkem sestavku naštet vse uspehe, ki jih je Slavko Smolej dosegel na mnogih prireditvah doma in v svetu, resnica pa je, da so bili njegovi uspehi tudi uspehi slovenske in jugoslovanske fotografije. Resnica tudi, da je bila njegova osrednja figura na njegovih umetniških fotografijah ČLOVEK in to preprost človek: jeseniški železar, ali kroparski kovač ali preprost gorenjski

kmet. Resnica, da je prav temu preprostu človeku s svojimi umetniškimi fotografijami postavil nesmrten spomenik, saj je na primer znana umetniška fotografija z naslovom »PLAVŽAR« visela na devetnajstih razstavah po svetu.

Zal je sredi snovanj, star komaj 52 let, omahnil in pustil še mnoga nedokončana dela in zamisli. Spominska razstava, ki jo je ob pomoči svojcev pripravil foto klub Andrej Prešeren z Jesenic, prikazuje le skromen del njegove bogate zapuščine. Vsekakor pa foto klub zasluži vse priznanje, da je prvi na Slovenskem pripravil retrospektivno razstavo in s tem obudil spomin na izrednega mojstra umetniške fotografije s katero še vedno živi med nami.

ZKPO Jesenice idejni in programski nosilec družbenega dogovora o usmerjanju kulture

V ponedeljek, 28. junija, se je na redni seji sestalo predsedstvo občinske konference Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice. Predsednik Joža Varl je za dnevni red predlagal razpravo o družbenem dogovoru o družbenem izobraževanju in družbenem dogovoru o kulturni akciji, razpravo o programu razvoja in usmerjanju kulture v občini ter priprave za praznovanje občinskega praznika — 1. avgusta.

Ko so se v grobem seznanili z obema družbenima dogovoroma sklenjenima na republiški ravni, so bili mneneja, da je razgovore o tem pričeti tudi v občinskem merilu v okviru vseh družbenopolitičnih organizacij, ki so sopodpisnice republiških dogovorov. Oba dogovora naj bosta s konkretnimi obveznostmi vsebovana v občinskem srednjeročnem programu razvoja in usmerjanja kulture v občini za naslednjih pet let. Iz tega razloga so menili, da je potrebno izoblikovati čim bolj celosten, hkrati pa konkretni program z opredeljenimi zadolžitvami vseh, ki bodo pri uresničevanju programa sodelovali. Razvojni program, ki ga bo predsedstvo izoblikovalo do konca julija, naj bi postal družbeni dogovor vseh, ki so udeleženi in zainteresirani za uresničevanje kulturne politike in do-

govorjenega programa. Idejno-vsebinski nosilec tega dogovora bo občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij, ki bo predlog dogovora posredovala v javno razpravo vsem sopodpisnikom do 1. septembra, medtem, ko naj bi bil dogovor podpisan v septembru. Mnenja so bili, da bo potrebno imenovati poseben koordinacijski organ, ki bo spremljal izvajanje družbenega dogovora in o tem obveščal tako podpisnike kakor javnost. Le tako je namreč mogoče pričakovati večje rezultate kulturnega dela in snovanja v prihodnjih letih in večje učinke vzgojno-kulturne dejavnosti.

Na seji so sprejeli letošnji operativni program dela ZKPO vključno s proračunom, ki ga bodo predložili temeljni kulturni skupnosti v potrditev. V programu so poleg organizacijskega dela

ZKPO, ki razen sej in posvetov predvideva tudi seminar za vodstvene delavce v kulturno-prosvetnih organizacijah in društvih, načrtovane tudi kulturne prireditve v organizaciji Zveze, razstave v organizaciji DOLIK in delo kulturno-umetniškega kluba Tone Čufar.

Ob koncu seje so potrdili tudi obrazložitev letošnjih kandidatov za Čufarjeve plakete, ki bodo letos že tretjič podeljene za občinski praznik 1. avgust. Med kandidati sta dva posameznika in dve organizaciji. Dogovorili so se tudi o prispevku kulturnih organizacij in društev k praznovanju občinskega praznika z osrednjo prireditvijo na Poljanah 1. avgusta. Na seji so izrekli zadovoljstvo in priznanje pihalnemu orkestru Jeseniški železarji za osvojeno zlato plaketo na republiški reviji pihalnih orkestrrov in potrdili plačilo potnih stroškov za potovanje v Koper in nazaj iz sredstev Zveze. Ob vseh razgovorih so na seji sprejeli konkretne zadolžitve s časovnimi omejitvami do kdaj morajo biti uresničene.

Zaključni izpit na poklicni železarski šoli — zapis preberite na 2. strani

Naše mlade naveze v zahtevnejše gore Francije in Švice

Pred leti, ko so aktivne vrste plezalcev in alpinistov iz našega alpinističnega odseka zapustili starejši člani, se je vodstvo skupaj s številnimi pripravniki znašlo v zelo težkem, celo kritičnem položaju. Nikogar ni bilo na Jesenicah, ki bi se žrtvoval in posvetil načrtni vzgoji novih ljubiteljev gora.

Novo vodstvo alpinističnega odseka se je zavedalo svoje naloge, treba je bilo čim prej pridobiti nove kadre in jih navdušiti za težak in nevaren šport. Mladina iz delavnic in šol je kazala za plezalni šport in alpinizem veliko navdušenje, ljubezni in tudi pripravljenosti, da kljub težkim pogojem doseže raven, ki so jo plezalci in alpinisti skupaj z gorskimi reševalci z Jesenic in okolice predstavljali leta in leta. Da se znova povzpnejo v sam vrh slovenskega in jugoslovanskega planinstva.

Nova generacija je na Jesenicah kmalu odlično prestala ognjeni krst in pred njimi niso bile več varne najtežje kopne in zasnežene ter v led ukovane stene v Planici, Krnici, Martuljku in v Vratih. Vedno bolj pogosto so se mladi tudi ozirali po drugih težjih in zahtevnejših ciljih. Mladost čestokrat hoče več kot zna in zmore! Vodstvo AO Jesenice je bilo trdo postavljeno pred težke in odgovorne naloge, očuvati cvet naših mladih plezalcev in alpinistov pred nevarnostmi, nesrečami in celo katastrofami. Hotelo je iz množičnosti izšolati in vzgojiti dostojne naslednike Jožu Copu, Matevžu Frelihu, Marku Butinarju, Pavlu Dimitrovu in številnih drugih, ki so izšli iz jeseniških vrst.

Redne letne zimske in poletne plezalne šole in vzgojna predavanja so seznanjale mlade z nevarnostmi gora, s prvo pomočjo v gorah, s tovarištvom in plemenitim žrtvovanjem in odpovedovanjem, da se dosežejo zaželeni cilji.

V letošnjem letu je število pripravnikov in članov AO znatno naraslo in se pomladilo. Z znatno pomočjo in velikim razumevanjem občinske zveze za šport in telesno vzgojo ter matičnega Planinskega društva, je omogočeno našim mladim navezam načrtovati prve zahtevnejše inozemske odprave. Takoj,

ko bo nastopilo bolj stalno poletno vreme brez deževnih in snežnih padavin in ko se bodo ustalile razmere v gorah Švice in Francije, bodo odšli naši starejši, najboljši z mlajšimi pripravniki in člani v švicarske in francoske gore.

Mitja Košir in Marjan Manfreda bosta odšla v svetovno znani alpinistični center Chamonix, tam imata še neporavnane račune v previsih in serakih južnega ostecnja Mont Blanca. Prepričani smo, da se bosta vrnila z lepimi in prepričevalnimi dosežki, z legitimacijo in potnim listom za našo IV. himalajsko odpravo. Prav ona dva bosta tudi predhodnica in jedro naše množične odprave (16), ki bo prišla pozneje za njima. Pod vodstvom drugega Mitja Koširja, bo odšla ta odprava sredi meseca julija prek Italije v Courmayeur in dalje v Chamonix z nalogo, da preči steho Evrope, Mont Blanc od zahoda proti vzhodu. V sestavi odprave so fantje in dekleta, ki so upravičeno zaslužili udeležbo v zahtevni odpravi na Mont Blanc. Ob lepem vremenu in ugodnih snežnih razmerah bodo udeleženci odprave obiskali poleg Courmayerja in Chamonixa tudi Zermatt in se povzpeli na COI Rossa, od tam pa se nameravajo povzpeti na Breithorn ali celo na Matterhorn.

Že v tem tednu pa se odpravljata v švicarske gore še dve navezi. Prva naveza — Pavli Dimitrov, Breda Rinaldo in Miha Fenz, se namerava povzpeti prek edinstveno lepega Bianco grebena na vrh Bernine. Druga naveza Janez Zakrajšek in Anton Novak pa bo v centralni Švici odprla novo stran našega alpinizma.

Po znanju sodeč in po želji spoznati vsaj del tujih, zahtevnejših gora smo prepričani, da se bodo naši plezalci in alpinisti vrnili iz Francije in Švice z novimi dosežki, če ne pa vsaj z novimi spoznanji in izkušnjami.

Vsem mladim plezalcem in alpinistom z Jesenic želimo na prvi poti v zahtevnejše gore Francije in Švice popolnega uspeha s toplo željo, da bi se brez kakršnih koli nesreč povzpeli na vse predvidene zahtevne vrhove.

Z veseljem in tihim ponosom smo prebrali vest, da sta se alpinista Janko AŽMAN in Zvone KOFLER iz Mojstrane, ki sodelujeta v jugoslovanski odpravi v Hindukuš, povzpela na 7400 m visokega Istor-o-Nala po prvenstveni smeri. S tem sta v slovensko in jugoslovansko alpinistično zgodovino vpisala nov mednarodno pomemben dosežek. Obema alpinistoma iskreno čestitamo in njima ter ostali odpravi želimo srečen povratek.

Mladinsko nogometno moštvo NK Jesenice s svojim trenerjem Zdravkom Frelihom, ki se je uvrstilo na tretje mesto v Sloveniji

Pred odhodom v Vinico

Jutri in v nedeljo bo v Vinici v Beli krajini festival pionirskih folklornih skupin Slovenije. Festival je organiziran v okviru jugoslovanskih pionirskih iger in je že drugi po vrstnem redu. Lani so bili pionirji v gosteh v Murski Soboti, letos pa je organizacijo festivala prevzela organizacija DPM v Vinici. Organizatorji pričakujejo pionirske folklorne skupine iz Koroške, Ljubljane, Gorenjske, Štajerske, Prekmurja in Bele krajine. Računajo, da bo nastopilo 15 folklornih skupin oziroma 260 pionirjev. Razen folklornih skupin iz Slovenije bodo v Vinici pozdravili tudi pionirje iz hrvaškega Draganiča.

Tako kot na lanskem bo tudi na letošnjem festivalu pionirskih folklornih skupin Slovenije sodelovala pionirska folklorna skupina javor-niške Svobode, ki jo že od ustanovitve dalje uspešno in prizadevno vodi Marija Malejeva. Za letošnji nastop so pionirji iz Javornika pripravili ustrezen program in veliko pozornosti posvetili originalnosti tako narodnih noš kot samih plesov. Priprave za nastop na festivalu pionirskih skupin Slovenije v Vinici so trajale več mesecev. Zato lahko računamo, da bodo na festivalu tako uspešni kot so bili lani v Murski Soboti.

Kaj bodo gledali v kinu

Kino RADIO

3. in 4. julija ital.-španski CS barvni film DOLGI DNEVI MAŠČEVANJA, v režiji Sten Vance, v gl. vlogi Giuliano Gemma, ob 17. in 19. uri.

5. julija angl. barvni film JAMES BOND 007, v režiji John Huston, v gl. vlogi Peter Sellers, ob 17. in 19. uri.

6. in 7. julija amer. barvni film ZADNJE POLETJE, v režiji Frank Perry, v glavni vlogi Barbara Hershey, ob 17. in 19. uri.

8. julija nem. film ČAROVNIK, v režiji Alfred Vohrer, v gl. vlogi Joachim Fuchsberger, ob 17. in 19. uri.

9. julija ital. CS barv. film ZIDOVJI GREHOVI, v režiji Adriano Bolzoni, v gl. vlogi Peter Lawford, ob 17. in 19. uri.

10. julija amer. alb.-film NEKATERI SO ZA VROČE, v režiji Billy Wilder, v glavni vlogi Marilyn Monroe.

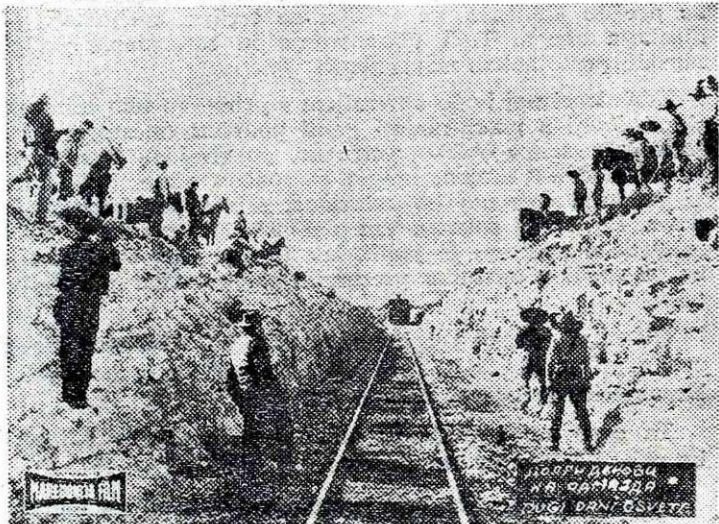
IZGUBLJENA DENARNICA

V petek, 25. junija sem izgubil denarnico z vsemi dokumenti na relaciji od Savskega mosta na Javorniku do Zgornjih Gorij. Poštenega najditelja prosim, da vrne dokumente na moj naslov ali uredništvo Železarja, medtem, ko denar lahko obdrži.

Jože BELE,
Savska 12, Jesenice

NAJDENA DENARNICA

Na pločniku med glavno pisarno in glavnim vhodom v Železarno je bila najdena manjša žepna denarnica z manjšo vsoto denarja. Lastnik jo lahko dobi na uredništvu Železarja.

DOLGI DAN MAŠČEVANJA, barvni italijansko-španski western poln akcijske napetosti, je te dni na sporedu tudi v naših kinematografih.

Kino PLAVŽ

3. in 4. julija amer. barvni film ZADNJE POLETJE, ob 18. in 20. uri.

5. in 6. julija ital.-španski CS barvni film DOLGI DNEVI MAŠČEVANJA ob 18. in 20. uri.

7. julija nem. film ČAROVNIK, ob 18. in 20. uri.

8. in 9. julija amer. barvni film MINER JOE, ob 18. in 20. uri.

10. julija šved. barvni film BAMZE, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

3. julija amer. jap. CS barvni film TAJNI AGENT 077.

4. julija amer. barvni film ŠERIF V NEW YORKU.

7. julija ital.-špan. barvni CS film DOLGI DNEVI MAŠČEVANJA.

10. julija amer. barvni film MINER JOE.

Kino KRANJSKA GORA

3. julija amer. barvni film BODALO.

4. julija amer. barvni film MINER JOE.

6. julija angl. barvni film JAMES BOND 007.

8. julija amer. barvni film ZADNJE POLETJE.

10. julija ital.-španski CS barvni film DOLGI DNEVI MAŠČEVANJA.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

3. julija amer. barvni film ŠERIF V NEW YORKU, ob 19. uri.

4. julija angl. barvni film JAMES BOND 007, ob 17. uri.

4. julija amer. barvni film BODALO, ob 19. uri.

7. julija amer. barvni film MINER JOE, ob 19. uri.

10. julija amer. barvni film ZADNJE POLETJE, ob 19. uri.

Sodelavci talilnic so tekmovali

V soboto, 26. junija, se je na balinišču v bazi na Jesenicah končal turnir v balinanju med obrati elektropeč, martinarne in obratom plavž. Igralo se je po trikotnem sistemu, ter vsaka ekipa z vsako. V vsakem kolu je bil pokrovitelj en obrat. V prvem kolu lige prijateljstva je bila ekipa elektropeči, v drugem ekipa martinarne in v tretjem ekipa plavža. Tekmovanja so bila dobro organizirana in so potekala v prijateljskem vzdušju.

Rezultati I. kola: 1. elektropeč, 2. plavž, 3. martinarna.

Rezultati II. kola: 1. plavž, 2. martinarna. Ekipa elektropeči se tekmovanja ni udeležila.

Rezultati III. kola: 1. plavž, 2. elektropeč, 3. martinarna. V skupni razvrstitvi in po boljšem količniku je prvo mesto osvojila ekipa plavža, v postavi Gregorič, Velikanja, Tavčar in Kovačič, druga je ekipa martinarne, tretja pa ekipa elektropeči.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

VIKTORJA LEGATA

se pristočno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem za darovano cvetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni Francki Jamar za njeno pomoč v težkih dneh, enaka zahvala dr. Dražiču za zdravljenje.

Prav lepa hvala tovarišu Lavrincu za poslovilne besede ob odprtem grobu, enako tudi godbi in pevcem za žalostinke.

Se enkrat se zahvaljujem vsem, ki so ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Marija in sin Ivan z ženo

ZAHVALA

Ob smrti naše ljubljene mame

JOŽEFE ŠTRAUS

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom prijateljem in sosedom za darovano cvetje, vence, izraze sožalja in vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo družinama Mencinger in Žnidar za izkazano pomoč v težkih trenutkih.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoče družine: Štravs, Rosenstein in Pipan

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujeva dnini Resman — Javornik 2400 za denarno pomoč, katera nama je bila zelo dobrodošla v času bolovanja. Milan in Jožefa Šulc

Prometno, gostinsko in turistično podjetje LJUBLJANA-TRANSPORT, poslovna enota Jesenice

OBVEŠČA

vse cenjene potnike, da veljajo od 2. julija dalje nove cene za prevoze v mestnem prometu. Na linijah ožjega mestnega prometa: Hrušica—Koroška Bela in Tomšičeva ulica—Podmežaklja se prevozne cene povišajo za 31,5 %, na linijah širšega mestnega prometa: Jesenice—Rateče, Jesenice—Blejska Dobrava in Jesenice—Planina, se cene povečajo za 33,3 %.

K tem cenam je dal soglasje pristojni svet za urbanizem, gradnje, komunaln zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve SOB Jesenice.

RAZPIS

DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice — gostišče SVOBODA delavski dom

razpisuje prosto delovno mesto NATAKARICE za polovični delovni čas v večernih urah pogodbeno za nedoločen čas. Osební dohodek v okviru družbenega dogovora.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Prijave dostavite pismeno na naslov: GOSTIŠČE SVOBODA Jesenice, Cesta žel-zarjev 11.

ČESTITKA

Vsem članom delovnega kolektiva — borcem NOV, internirancem, aktivistom NOV in vsem ostalim aktivistom čestitam za 4. julij — dan borca.

Vsem borcem Prešernove brigade pa za njihov dan, ki ga bodo proslavili v Leskovci, želim čim lepše počutje in tovariškega razpoloženja.

Roman Stana

OBJAVA

Hotel KVARNER — EKSPRES Kranjska gora sprejme:

- 3 učenke ali učence za uk v strežbi,
- 3 učenke ali učence za uk v kuhinji.

Kandidati morajo imeti končano osnovno šolo in biti telesno zdravi. S kandidati bo uprava sklenila učno pogodbo.

Vlogo s spričevalom naj kandidati dostavijo na gornji naslov.

PODALŠAN VPIS DO 1. SEPTEMBRA

Ravnateljstvo tehnične in poklicne šole obvešča absolvente osnovnih šol, da so za vpis na razpolago še prosta mesta, in sicer na tehniški šoli metalurški oddelek in na poklicni šoli za učenje naslednjih poklicev: ključavničar, ključavničar-varilec, strugar, vodovodni instalater, električar, talilec, livar, hladnovaljavec in žičar, zato vpis na poklicno šolo podaljšujemo do 1. septembra.

OBVESTILO POTROŠNIKOM

Trgovski podjetji ROŽCA Jesenice in SPECERIJA Bled

obveščata

cenjene kupce, da so v nedeljo, dne 4. julija od 7.30 do 10.30 odprte naslednje trgovine na Jesenicah in Javorniku — Koroški Beli:

- Samopostrežna pri Čufarju na Plavžu
- Supermarket Union nasproti železniške postaje na Jesenicah,
- Samopostrežba na Javorniku ter trgovina Rožce v vasi na Koroški Beli.

Lanskoletni udeleženci (na sliki) so bili zelo navdušeni z pohodom

Slovenska košarkarska liga

KK Jesenice : KK Lesonit Ilirska Bistrica 104:70 (42:21)

V predzadnjem kolu spomladanskega dela slovenske košarkarske 1. A lige je moštvo KK Jesenice premagalo KK Lesonit iz Ilirske Bistrice z rezultatom 104:70, polčas 42:21.

Koše za Jesenice so dosegli: Bunderla 32, Franko 8, Lozar 12, Šarič 16, Jurišič 16 in Vauhnik 20.

Kljub temu, da je ekipa našega ligaša nastopila oslajena (brez Božiča, Ravnika in Noča), ki so trenutno na zaključnem šolskem izletu z jeseniško gimnazijo, je visoko porazila lanskega člana druge zvezne lige — zahod, moštvo KK Lesonit iz Ilirske Bistrice.

Naši igralci so pričeli tekmo z velikim poletom in so si že v prvih petih minutah zagotovili prednost desetih košev. Z borbeno in kolektivno igro so do konca tekme rezultat stalno povečevali.

Po daljšem času je v moštvu Jesenic zaigral zopet Franko, ki je odlično sodeloval s centrom Bunderlom. Razen njih je pokazal izredno igro branilec Vauhnik. Presenečenje tekme je mladinec Lozar, ki se razvija v zelo dobrega košarkarja in bo ob rednem intenzivnem treningu lahko kmalu postal igralec prve peterke.

V zadnjem kolu se bo moštvo Jesenic pomerilo v soboto 3. t. m. na domačem igrišču z ekipo KK Trnovo, ki je pokazala zelo dopadljivo in uspešno igro ob zaključku prvega dela prvenstva.

Košarkarice ponovno spomladanske prvakinje Slovenije

Kljub izredni krizi, ki so jo premagovale v zadnjih kolih srečanja, so naša dekleta ponovno osvojile najvišji naslov v republiki. Z enim porazom v spomladanskem delu imajo dve točki naskoka pred ljubljanskima ekipama Jezico in Olimpijo. Vsekakor jih v jesenskem delu čaka še zelo zanimiva in naporna borba za primat, vendar pa bi jim z zares marljivim treningom in požrtvovalnostjo lahko uspelo obdržati prvo mesto.

V zadnjem kolu spomladanskega dela so se srečala naša dekleta z ekipo Konusa iz Slovenskih Konjic. Rezultat 73:31 (35:12) nazorno pove

razmerje sil na igrišču, kjer so naša dekleta prevladovala vso tekmo in zanesljivo zmagale.

Koše so dosegle: M. Vudrič 32, Bertonec 18, Vujatovič 11, Volarič 10, Koren 2, B. F.

Ljubljana : Jesenice 49 : 54

V zadnjem kolu spomladanskega dela slovenske mladinske košarkarske lige, so mladinci Jesenic iz težkega gostovanja v Ljubljani prinesli novi dve točki in se s tem uvrstili na peto mesto.

V prvem polčasu so Jeseničani igrali slabo in nervozno. Šele proti koncu prvega dela igre so se nekoliko umirili. Na odmor sta moštvi odšli s prednostjo 6 točk za Ljubljano (28:22).

Po odmoru pa so naši zaigrali odlično, borili so se za vsako žogo. V prvih sedmih minutah so igrali v obrambi tako dobro, da domačini niso dosegli niti koša.

V nadaljevanju pa so igrali taktično dobro v napadu, tako da so obdržali prednost šestih točk in s tem zmago.

Koše za Jeseničane so dosegli: Muharemovič 16, Vujatovič 15, Lozar 9, Jeršin 8 in Šmid 6 točk.

Pionirji Jesenic pa so gostovali v Medvodah, kjer so izgubili tekmo z rezultatom 53:33.

Br

Skoki v vodo za pokal Branka Zihlerla

V soboto in nedeljo 3. in 4. julija bo v Ljubljani in na Jesenicah tekmovanje v skokih v vodo za pokal Branka Zihlerla. Tekmovanje prireja PK Ilirija — Ljubljana v sodelovanju s PK Jesenice in sicer v Ljubljani v skokih z deske, na Jesenicah pa v skokih s stolpa.

Za tekmovanje so poleg jugoslovanskih tekmovalcev prijavljeni še tekmovalci iz: Avstrije, Nemčije, Švice, Romunije, Bolgarije, Italije in Grčije.

Predtekmovanje bo v soboto od 9.30 in od 16.00 dalje v istem času pa tudi finalno tekmovanje v nedeljo na kopališčih Kodeljevo v Ljubljani in na Jesenicah.

Pohod železarjev na Triglav

Približuje se 10. in 11. julij — datum slovenskih železarjev na Triglav. Tudi tokrat računamo z udeležbo okrog 400 železarjev in njihovih svojcev z Jesenic, Raven in Štor. Letos imajo železarji iz Raven (okrog 90 udeležencev) smer pohoda iz Rudnega polja mimo Vodnikovega doma do Planike, kjer prenočijo. Železarji Štor (90 udeležencev) so si izbrali smer pohoda iz Vrat po poti čez Prag do Staničevega doma, kjer prenočijo.

Jeseniški železarji in njihovi svojci (predvideno okoli 220 udeležencev) imajo letos na izbiro tri pristopne smeri in to:

I. skupina: (okrog 80 udeležencev) — smer pohoda Jesenice, Jereka, Rudno polje. Dalje preko Jezerc, okoli Tosca, Vodnikov dom, Planika (prenočišče). Odhod z avtobusi 10. julija ob 6.00 uri zjutraj izpred Čufarja, nato postanki na vseh medkrajevnih postajah do Bleda. Odhod iz Planike na vrh Triglava 11. 7. ob 7. uri zjutraj.

II. skupina: (okrog 70 udeležencev) — smer pohoda Jesenice — Mojstrana — dolina Vrat do Aljaževega doma. Dalje po Tomiškovski poti do Triglavskega doma na Kredarici (prenočišče). Odhod z avtobusi 10. julija ob 7. uri s parkirnega prostora pred Železarno. Avtobusi ustavljajo do Mojstrane na vseh medkrajevnih postajah.

III. skupina: (okrog 70 udeležencev) — smer pohoda Jesenice — Bled — dolina Radovne — Zasipska planina v Krmi — dalje po dolini Krme — lovška koča — pod Ržjo na Kredarici (prenočišče). Odhod z avtobusi 10. julija ob 6.30 z avtobusne postaje pred Čufarjem (Plavž), s postanki na vseh medkrajevnih avtobusnih postajah do Zgornjih Gorij.

Vse skupine se v nedeljo 11. julija po opravljenem vzponu na Triglav vračajo mimo doma Planika ali Kredarice v dolino Krme do Kovinarske koče na Zasipski planini, ki je dobro založena z jedačo in pijačo. Tu čakajo vsi avtobusi, da odpeljejo udeležence v poznih popoldanskih urah domov. Za sestop je dolina Krme najprimernejša, sorazmerno kratka, predvsem pa lahka in varna.

Prijave zbira referenti za rekreacijo po obratnih sindikalnih odborih do 3. julija 1971. Udeleženci bodo razdeljeni v skupine po 8 oseb, katere vodijo izkušeni alpinisti, gorski vodniki — s sodelovanjem članov GRS.

Vsak udeleženec prejme na vrhu Triglava posebno spominsko značko z letnico 1971. Na dan pohoda bo na Triglavu vsem železarjem na razpolago posebna spominska vpisna knjiga.

In ostali napotki! Vsi železarji se udeležujejo pohoda prostovoljno, vendar je potrebna zaradi reda predvsem pa zaradi varnosti primerna disciplina za ves čas pohoda.

Držati se morajo določenega vodje skupine in upoštevati njegova navodila. Izkušeni alpinisti in gorski vodniki lahko skrbijo za varnost udeležencev le, če bodo disciplinirani. Hodite v kolonah, ne prehitujte ljudi po raznih bližnjicah, ne prožite kamenja, ne kričite, ne trgajte zaščitene planinskega cvetja. Tudi pijančevanje in razgrajanje po planinskih postojankah ni primerno.

Udeleženci naj bodo opremljeni s primerno uhojenimi gorskimi čevlji s profiliranimi gumijastimi podplati (mestoma so še snežišča), gorsko obleko, vetrovko, pokrivalom. S seboj naj imajo rezervno srajco, krema in sončna očala. Suha hrana za poldrugi dan naj bo kalorična, pijače pa brezalkoholne (kava, čaj, sadni sokovi). Vse planinske postojanke so precej založene s pijačami in jedili, kar je potrebno upoštevati da ne bi nosili v oprtniku pretiranih zalog — kar povzroča le težo.

Ni odveč, če za trening napravite nekaj izletov (seveda peš) n. pr. na Mežakljo, Črni vrh, Golico, Mojstrovko z Vršiča, Begunjščico iz Drage, Dobrčo itd.

Ta osnovna navodila je nujno upoštevati, če želimo da bo pohod železarjev res uspešen.

Vzpon na očaka Triglava je enkratno doživetje, v tem času so vsa pobočja prekrita s preprogami pisanega cvetja, pa je nepozaben. Za to na svidenje na pohodu železarjev na Triglav!

Janez Krušič